ZSF
SPRAVODAJCA
ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV
www.slovenskafilatelia.sk
ISSN 1338-2098
2014/1

OCHRANA PRÍRODY – NÁRODNÁ REZERVÁCIA SITNO

ROHÁČ VEĽKÝ

NOSOROŽTEK OBYČAJNÝ

LIEČIVÉ RASTLINY

PÚPAVA LEKÁRSKA

2014, 2. 1. * **Kultúrne dedičstvo Slovenska: Synagóga v Leviciach** * výplatná známka * N:+R: F. Horniak * OTr+HT PTC * PL: 100 ZP, TF: 2 PL * papier FLA * RZ 11 ¼ : 11 ¾ * FDC N:+R: F. Horniak, OTp PTC * náklad: 2 mil.

555) Synagóga v Leviciach (19. stor.)

555	**0,65 € viacfarebná**	**0,65**
555	FDC	1,55

2014, 15. 1. * **XXII. zimné olympijské hry v Soči** * príležitostná známka * N: I. Piačka * OF PTC * PL: 50 ZP, TF: 4 PL * papier FLA * HZ 11 ¾ : 11 ¼ * FDC N: I. Piačka, OF Kasico * náklad: 200 tis.

556) Biatlonistka

556	**0,90 € viacfarebná**	**0,90**
556	FDC	1,80

Poznámka
Známky budú v predaji do 31.12.2015, FDC budú v predaji do 31.12.2014.

Titulná strana obálky
OCHRANA PRÍRODY – NÁRODNÁ PRÍRODNÁ REZERVÁCIA SITNO
Dvojznámková emisia v hárčekovom usporiadaní (HA 2). **Autor** výtvarného návrhu hárčeka a známok "Roháč veľký a Nosorožtek obyčajný" D. Kállay. **Rytec:** F. Horniak. **Technika tlače:** Ocelotlač z plochej platne v kombinácii s ofsetom. **Dátum vydania:** 10.10.2014. **Náklad:** 50 000 ks.

2014, 15. 1. * **XI. zimné paralympijské hry v Soči** * príležitostná známka * N: K. Felix * OF PTC * PL: 50 ZP, TF: 4 * papier FLA * HZ 11 ¾ : 11 ¼ * FDC N: K. Felix, OF Kasico * náklad: 200 tis.

557) Dvojica zjazdových lyžiarov – navádzač a pretekár so zdravotným postihnutím

557	**0,90 € viacfarebná**	**0,90**
557	FDC	1,80

2014, 14. 2. * Medzinárodný rok kryštalografie * príležitostná známka * N: I. Benca * OF PTC * PL: 30 ZP + 30 K, TF: 2 PL * papier FLA * HZ 11 ¾ : 11 ¼ * FDC N: I. Benca, OF Kasico * náklad: 300 tis.

558) Znázornenie polôh atómov v kryštáli zliatiny Ta-Ge-Te pomocou izolínií elektrónovej hustoty

558	**1 € viacfarebná**.....	**1,00**
558	FDC	1,90
558	PaL	1,61
Kupóny		
558	KĽ	1,00
558	KP	1,00
558	KĽ+KP	1,00
558	S	2,00

LIEČIVÉ RASTLINY – PÚPAVA LEKÁRSKA
Známka s personalizovaným kupónom UTL (8). **Autorka:** K. Macurová. **Technika tlače:** ofset. **Dátum vydania:** 06.06.2014. **Náklad:** 220 000 ks.

Vydáva ZSF v Bratislave pre vnútornú potrebu

Adresa redakcie:
Sekretariát ZSF
Radlinského 9
812 11 Bratislava

Tel.: 02/524 447 37
Mobil: 0911 289 346
Fax: 02/524 447 37
CNS Tel.: 02/524 447 37

Redakčná rada:
Ľubomír Floch - predseda
Zdeněk Baliga, Ján Mička,
Jozef Oško, Rastislav
Ovšonka, Jozef Vangel

Redakcia:
Zdeněk Baliga - šéfredaktor,
Iveta Valašková

Obálku navrhol:
Ľubomír Floch

Grafická úprava:
Vydavateľstvo a grafické
štúdio JADRO
mobil: 0915 80 50 20
WEB: www.lacna-tlac.sk

Ročník: XVI.

Číslo: 1/2014

Náklad: 350 ks

Strán: 36

Uzávierka: 17.3.2014

Dané do tlače: 24.3.2014

Vyšlo: 28.3.2014

ISSN 1338-2098

Úvodník
Vstup do nového roka 4

Dokumenty ZSF
Uznesenie z Rady ZSF z 1.3.2014....5
Informácia Komisie slovenských známok a celín ZSF 6
Darujte 2 % zo zaplatenej dane pre ZSF 6

Slovenská známka
Slovenská známková tvorba I. štvrťroka 2014 7
Levice oslavovali 10
Pocta Igorovi Rumanskému....11

Výstavy a kongresy
Prvá veľká zlatá FIP medaila na Slovensku 13
Výstava v Krakove 18

Naša mládež
Vyhodnotenie činnosti KM ZSF 19
Vyhodnotenie súťaže aktivity KMF 21
Zasadanie Komisie mládeže ZSF 22
Ako sme začínali v knižnici....22

Z klubov a regiónov
Milan Rastislav Štefánik, vedec, vojak, diplomat (I)....23
70 rokov KF v Holíči 1943 - 2013 25
70 rokov organizovanej filatelie v Prievidzi 27
70. výročie vzniku 2. čs. samostatnej paradesantej brigády.... 28

Spoločenská kronika
Blahoželáme Martinovi Činovskému....29
Významné jubileum MVDr. Alexandra Bárda.... 30
Mgr. Ján Mička – osobnosť roka mesta Trnavy....31
Jubilanti z Liptovského Mikuláša....31
Významné životné jubileum Vojtecha Jankoviča....32
Jubilant Ing. Ladislav Göőz....33
Za Ing. Petrom Malíkom....33
Smutná správa z Trenčína 34

Inzercia
Inzercia ZSF.... 34

Vstup do nového roka

Vážení členovia Zväzu slovenských filatelistov, dovoľte mi popriať do nového roku Vám všetkým veľa zdravia, šťastia a pekných filatelistických prírastkov do Vašich zbierok. Nech nám všetkým prináša náš koníček radosť a uspokojenie. Verím, že budeme mať aj nasledovníkov z radov mládeže a dospelých.

Chcem sa Vám poďakovať za Vašu činnosť v uplynulom roku a teším sa ďalšiu spoluprácu. Poďakovanie patrí aj Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky a Slovenskej pošte, a. s. za spoluprácu.

Na spoluprácu ZSF a MDVRR SR v rámci „Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020" (ďalej len NPAS), prijala vláda SR svoje uznesenie č. 688/2013 zo dňa 4. 12. 2013. Poukázala na Cieľ 4 NPAS, ktorým je podpora filatelistických združení, a to pri usporadúvaní filatelistických podujatí, ktoré majú vzdelávací a náučný charakter a sú určené prevažne pre širokú verejnosť. Na účel plnenia tohto cieľa bolo v NPAS prijaté opatrenie: Poskytnutie technicko-organizačnej podpory filatelistickým podujatiam, najmä Dňom filatelie Slovenska, národným a regionálnym výstavám, Dňu slovenskej poštovej známky a filatelie, inaugurácii poštových známok a iným podujatiam, a to formou finančného príspevku (napr. na prenájom priestorov, príležitostnú poštovú pečiatku, prevoz výstavných panelov, propagačnú a publikačnú činnosť, kultúrny program a pod.). Uvedená problematika bola zaradená do NPAS na návrh MDVRR SR. Cieľom tohto návrhu bolo podporiť aktivity filatelistických združení s osobitným zameraním na podporu kultúrno-spoločenských podujatí, ktoré majú vzdelávací a náučný charakter, ako aj na iné činnosti filatelistických klubov najmä v ekonomicky slabších regiónoch, a to aj finančným príspevkom v rokoch 2014 – 2020. Finančné príspevky MDVRR SR na jednotlivé filatelistické podujatia a aktivity budú realizované prostredníctvom ZSF, a to obdobne, ako sa realizoval príspevok MDVRR SR na Deň slovenskej poštovej známky a filatelie (príspevok na priestory, resp. kultúrny program). Na rok 2014 bola schválená suma vo výške 4 800 €.

Rada ZSF na svojom 10. zasadnutí schválila na rok 2014 do plánu spolupráce na podujatia súvisiace s NPAS navrhnuté nasledujúce aktivity:

- XXXI. ročník Dní filatelie Slovenska – príspevok na podujatie a publikačnú činnosť,

- Deň slovenskej poštovej známky a filatelie, Bratislava – príspevok na prenájom priestorov, resp. na kultúrny program,

- Deň slovenskej poštovej známky a filatelie, Košice – príspevok na podujatie, kultúrny program, alebo na príležitostnú poštovú pečiatku (ďalej len „PPP"),

- Slovenská filatelistická akadémia – príspevok na podujatie a publikačnú činnosť

- filatelistická výstava v Galante – príspevok na podujatie,

- filatelistická výstava v Nitre – príspevok na PPP,

- medzinárodná filatelistická výstava Majstrovstvá Európy vo filatelii (Paríž) – príspevok na filatelistický exponát „Mlyny" (autor exponátu pána A. Urminského),

- inaugurácie poštových známok – príspevky na inaugurácie pre kluby filatelistov Bytča, Ružomberok a iné, a to podľa návrhu ZSF.

- publikačná činnosť – príspevky na vydanie bulletinu Sv. Gabriel, vydávaný Spoločenstvom Sv. Gabriel, filatelistického spravodajcu Bytčianska filatelia, ročenky vydávanej klubom filatelistov v Košiciach a na vydanie publikácie „Cyrilo-metodská misia vo filatelii“ (autor publikácie MVDr. Milan Šajgalík).

Rada ZSF vyzýva kluby filatelistov, aby podávali návrhy na spoluprácu v rámci NPAS na rok 2015.

Miroslav Ňaršík, predseda ZSF

UZNESENIE

z X. zasadnutia Rady ZSF konaného dňa 1. marca 2014 v Bratislave

A) BERIE NA VEDOMIE

1) Úhradu poplatkov na výstavu v Paríži 2014.
2) Projekt filatelistickej výstavy GALAFILA 2014 okrem bodu 21. Finančné pokrytie výstavy 21. 1. Príjmy a 21.2. Výdaje. Rada ZSF nesúhlasí s dotáciou ZSF na výstavu. Finančne ju treba pokryť z vlastných zdrojov usporiadateľa a cestou sponzorov.
3) Ponuku RNDr. Vojtecha Jankoviča, CSc. na spoluprácu pri vydávaní Spravodajcu ZSF.

B) SCHVAĽUJE

1) Plnenie rozpočtu ZSF za rok 2013.
2) Návrh rozpočtu ZSF na rok 2014.
3) Vydávanie Spravodajcu ZSF v roku 2014 podľa rozpisu.
4) Obnovu zápisu ochrannej známky „ZSF kombinovaná“ č. 210607.
5) Zmluvu o spolupráci so SP, a.s. na rok 2014.
6) Plán spolupráce Národného programu aktívneho starnutia na rok 2014 s MDVRR SR.
7) Návrh na ocenenie Ministra DVRR SR v roku 2014 pre členov ZSF za prácu s mládežou.
8) Udelenie ČO ZSF:

   Zlatý ČO ZSF

   Štefan Bizub KF 54-17 Poprad
   RNDr. Jozef Kušnírik KF 54-17 Poprad
   Ing. Ján Marton KF 54-17 Poprad
   Ján Repček KF 53-06 Liptovský Mikuláš
   PhDr. Iveta Géczyová riaditeľka HNM Prievidza.

   Strieborný ČO ZSF

   Ján Denk KF 54-17 Poprad
   Eduard Jelačič KF 54-17 Poprad
   Rastislav Ovšonka KF 54-17 Poprad
   Ľudovít Kopinec KF 53-06 Liptovský Mikuláš
   Mgr. Anna Čechová odborná pracovníčka HNM Prievidza
9) Zastupovanie ZSF delegátom SČF na 73. Kongrese FIP v Soule.

C) UKLADÁ

1) Obnoviť zápis ochrannej známky „ZSF kombinovaná“ č. 210607.
   Zodpovedná: pani I. Valašková
   Termín: 20.03.2014
2) Napísať články do Spravodajcu ZSF č.1/2014.
   Zodpovední: predseda a podpredseda
   Termín: 15.03.2014
3) Uskutočniť členské schôdze KF ZSF.
   Zodpovední: výbory KF ZSF
   Termín: 31.03.2014
4) Požiadať SČF o zastupovanie ZSF na 73. Kongrese FIP v Soule.
   Zodpovedný: podpredseda ZSF
   Termín: 15.03.2014

Informácia Komisie slovenských známok a celín ZSF

Komisia slovenských známok a celín ZSF sa stretla 10.11.2013 v Trenčíne. Predseda komisie predstavil dvoch nových členov vedenia - doc. Ing. R. Květona, CSc. (pre oblasť známok a celistvostí ČSR I.) a R. Šuleja (pre oblasť známok Slovenska od r. 1993), ktorí nahradia zosnulých odborníkov Ing. A. Tekeľa a Ing. P. Malíka, PhD. Komisia prerokovala správu za uplynulý rok a plán na rok 2014. Činnosť komisie v nastávajúcom období sa bude uberať rovnakými formami ako doteraz, s hlavným dôrazom na publikačnú, konzultačnú a poradenskú činnosť. Bude pokračovať výmena informácií o najnovších vydaniach slovenských známok, ktorá by však nemala byť len jednosmerná. Zberateľov, ktorí sa chcú zapojiť do výmeny poznatkov vyzývame, aby poslali svoje kontaktné údaje (výhodou je e-mail) na adresu predsedu komisie resp. Spravodajcu ZSF s uvedením zberateľskej oblasti, o ktorú majú záujem (známky, celiny, celistvosti ČSR I., ČSR II., Slovensko 1939-45, Slovensko od r. 1993). Zriadením rubriky o slovenských známkach v Spravodajcovi ZSF sa otvoril priestor pre nových publicistov. Neváhajte a zasielajte svoje informácie aj priamo do redakcie Spravodajcu. Pomôžte odstrániť chyby a nedostatky aktuálne vydaného špecializovaného katalógu „Slovensko 1993-2012“ a pošlite nám Vaše pripomienky!

Komisia slovenských známok a celín ZSF vyzýva kluby filatelistov na zaslanie tém, o ktoré majú zberatelia záujem aby vedenie komisie mohlo na tieto témy pripraviť prednášky.

M. Gerec, predseda komisie

Darujte 2 % zo zaplatenej dane pre ZSF

Dovoľujeme si Vás, milí čitatelia, touto cestou poprosiť o darovanie 2 % zo zaplatenej dane nášmu občianskemu združeniu Zväzu slovenských filatelistov, ktorý sa uchádza o Vašu podporu, vďaka ktorej chceme realizovať rôzne aktivity a projekty, ako v mládežníckej filatelii, tak aj vo výstavnej činnosti.

V prílohe Vám zasielame tlačivo Vyhlásenie o poukázaní sumy do výšky 2% zaplatenej dane, ktoré je potrebné s Potvrdením o zaplatení dane predložiť svojmu miestne príslušnému správcovi dane (daňovému úradu podľa Vášho bydliska) do 30. apríla 2014, v ktorom sa vykonáva ročné zúčtovanie za predchádzajúce zdaňovacie obdobie. Prílohou vyhlásenia je aj Potvrdenie o zaplatení dane od zamestnávateľa o tom, že daň za zdaňovacie obdobie, za ktoré sa ročné zúčtovanie vykonalo, bola zaplatená.

Minimálna výška, ktorú môžete darovať je 3,32 €. Kompletný postup sa nachádza na stránke www.rozhodni.sk.

Ten, kto mám daruje 2 % zo zaplatenej dane pre ZSF a zašle na sekretariát ZSF o tom kópiu Vyhlásenia bude odmenený malým filatelistickým suvenírom.

Údaje o prijímateľovi.

Obchodné meno, sídlo:

Zväz slovenských filatelistov, Radlinského 9, 812 11 Bratislava

Právna forma: Občianske združenie

Identifikačné číslo prijímateľa (IČO/SID): 00178 039.

Za Vašu priazeň a podporu Vám srdečne ďakujeme

Iveta Valašková
tajomníčka ZSF

SLOVENSKÁ ZNÁMKOVÁ TVORBA I. ŠTVRŤROKA 2014

Vydavateľ slovenských poštových známok vydal v prvom štvrťroku 6 známok, ktoré sú katalógovo spracované na 2 a 3 strane obálky tohto čísla. Redakcia zavádza túto pravidelnú rubriku, aby rozšírila vedomostný obzor čitateľov nášho časopisu. Ako zdroj informácií používame webovú stránku POFIS-u a encyklopédie wikipedia. Radi privítame komentár čitateľov k obsahu a štruktúre informácií v tejto rubrike *(ljf)*.

Kultúrne dedičstvo Slovenska: Synagóga v Leviciach

Prví Židia v Leviciach sa spomínajú až na začiatku 18. storočia, no ich prítomnosť predpokladáme už skôr. Prvú synagógu si Židia v Leviciach postavili v roku 1853, resp. 1854. Počet členov náboženskej obce sa zvyšoval, preto sa v roku 1883 rozhodli postaviť novú, väčšiu, ktorá stojí dodnes. V roku 1902 prešla synagóga prestavbou, ktorú navrhol a uskutočnil levický architekt a staviteľ Rudolf Czibulka. Synagóga slúžila svojmu účelu až do roku 1944. V júni 1944, počas deportácií, sa stala súčasťou geta. V roku 1980 ju vyhlásili za kultúrnu pamiatku. Od roku 1991 synagógu vlastní mesto. V rokoch 2010 - 2012 prešla rozsiahlou rekonštrukciou. Slávnostne ju otvorili 26. apríla 2012, slúži ako priestor na rôzne kultúrne akcie. V jej priestoroch sa 18.1.2014 uskutočnilo slávnostné uvedenie tejto známky (pozri tento časopis str. 10).

Mgr. Marta Švoliková, www.pofis.sk

XXII. zimné olympijské hry v Soči

Zimné olympijské hry sú usporadúvané od roku 1924 (Chamonix, Francúzsko) ako mladší súrodenec letnej olympiády. Od roku 1994 (Lillehammer, Nórsko) sa konajú v 4-ročných cykloch, posunutých od dva roky oproti svojmu letnému vzoru. V roku 2014 (7.2. - 23.2.) sa stretli športovci, športoví funkcionári, diplomati, novinári a fanúšikovia v ruskom Soči pri Čiernom mori na úpätí Kaukazu na najväčších ZOH od ich založenia.

Naša krajina si opäť pripomenula olympiádu „veľkou“ poštovou známkou, ktorá pochádza z dielne jedného z najuznávanejších slovenských výtvarníkov a tvorcov slovenských poštových známok akad. mal. Igora Piačku. Ďakujeme „majstrovi“ za ľúbivú známku *(V. Jankovič, www.pofis.sk)*. Šťastný štart do sveta jej zaželali priaznivci filatelie na slávnostnom predstavení v Rytierskej sále bratislavského hradu 31.1.2014 pri príležitosti skladania sľubu slovenských olympionikov. Držali sme palce našim športovcom. Túžbu po zlatej medaile naplnila len Anastazia Kuzminová v biatlone. A keďže známka Slovenska k ZOH v Soči zobrazuje práve tento šport “zlatá Nasťa” si právom zaslúži, aby sa jej meno spájalo s touto známkou. *(ljf)*

XI. zimné paralympijské hry v Soči

Ako sa už stalo zvykom, paralympijské hry nasledujú krátko po olympijských v rovnakom meste a na rovnakých športoviskách. V duchu tejto tradície sa uskutočnili XI. Zimné paralympijské hry v termíne 7.3. – 16. 3.2014 v ruskom meste Soči. Príležitostná známka, ktorú navrhol akad. mal. Karol Felix zobrazuje dvojicu zjazdových lyžiarov, navádzača a pretekára s postihnutím, pri prekonávaní slalomovej bránky. Vytvára sa tým akési pomyselné puto medzi zdravými športovcami a tými, ktorí nemali to šťastie, ale majú srdce a vôľu popasovať sa so svojím osudom

a dokázať, že aj oni chcú a dokážu to. Takéto zobrazenie sa na poštových známkach doteraz neobjavilo, takže okrem výraznej umeleckej hodnoty výtvarného návrhu jej patrí aj pocta za pomyslené prvenstvo medzi známkami s paralympijskou tematikou *(V. Jankovič, www.pofis.sk).* Tvorca známky mal dobrý odhad pri výbere motívu známky, lebo práve v tejto disciplíne získali naši športovci zlaté medaily. Predstavenie známky bolo 13.2.2014 v Kongresovej sále Dunaj v sídle Slovenského plynárenského priemyslu v Bratislave v rámci projektu ZPH Soči 2014. *(ljf)*

V. Jankovič

Medzinárodný rok kryštalografie

Kryštalografia je veda, ktorá skúma usporiadanie atómov v tuhých látkach. Súčasnejšia definícia hovorí, že je to veda zaoberajúca sa opisom atómovej a molekulovej štruktúry tuhých látok a jej vzťahu k ich fyzikálnym, chemickým a biologickým vlastnostiam. Pretože v roku 2014 uplynulo 100 rokov od udelenia Nobelovej ceny Maxovi von Laue (1879 - 1960) za fyziku, vyhlásila OSN rok 2014 za Medzinárodný rok kryštalografie. Jeho experimenty po prvý raz ukázali kryštálovú štruktúru tuhej látky pomocou difrakcie röntgenového žiarenia *(D. Gyepesová, Ľ. Smrčok, www.pofis.sk).*

Na známke vidíme vo viditeľnej časti spektra vyobrazenú štruktúru kryštálu zliatiny troch prvkov Ta-Ge-Te (Ta - Tantalum, Ge – Germanium, Te - Telúr) pomocou izolínií elektrónovej hustoty. V ultrafialovom spektre vidíme na známke aj červené body reprezentujúce jednotlivé prvky. Je to po prvý raz v slovenskej známkovej tvorbe, že na úplné znázornenie obrazu známky je potrebné viditeľné i ultrafialové svetlo. Prítlač a pečiatka na obálke prvého dňa (FDC 558) predstavuje fragment štruktúry kaolinitu. Kaolinit, prírodná anorganická zlúčenina, vytvára horninu nazývanú kaolín, ktorej bohaté ložiská sa nachádzajú práve na Slovensku. Pamätný list (043 PaL 558/14) zobrazuje dva pohľady na známku, jeden vo viditeľnej časti spektra, druhý v ultrafialovej časti spektra. Známky sú umiestnené na pozadí vytvorenom obrazom Laueho diagramu kryštálu zlúčeniny chrómu. Pečiatka s portrétom Maxa von Laue vytvorená na jeho počesť uzatvára túto zaujímavú grafickú kompozíciu. *(ljf)*

Veľká noc 2014: Ukrižovanie – vitráže obdobia romantizmu

Pavlínsky kláštor v Marianke neďaleko Bratislavy patrí už od stredoveku k najznámejším pútnickým miestam na západnom Slovensku. Začiatky uctievania zázračnej mariánskej sochy sú spoľahlivo doložené už v roku 1377, keď tu postavili gotický kostol. Najdôležitejšie objekty komplexu však postavili až po tureckých vojnách na konci 17. storočia, aj neskôr boli pomerne často predmetom rozličných renovácií. V súvislosti so zázrakmi, ktorým lokalita vďačí za svoju popularitu, zastáva Kaplnka Svätej studne mimoriadne významné miesto. Jej vitráže sú súčasťou fázy obnovy areálu z prelomu 19. a 20. storočia. Scéna okna s Ukrižovaním predstavuje Kalváriu v redukovanej verzii, s postavami Bolestnej Panny Márie a sv. Jána Evanjelistu po stranách Ukrižovaného. Na horizonte rozoznať pohľad na mesto Jeruzalem, oblaky v pozadí stupňujú dramatický tón výjavu. Zo štýlového hľadiska ide o typickú ukážku eklektického historizmu záveru 19. storočia. Kým kompozícia a fi-

gurálne časti poukazujú na bezprostrednú inšpiráciu v neorenesančnej maľbe (prerafaeliti), bohatý dekor na okrajoch, kombinácia mriežky a kartuší je dedičstvom rokokovej ornamentiky. V hornej nápisovej kartuši je latinský citát z Evanjelia sv. Jána, v menšej spodnej, dedikačný nápis *(D. Buran, www.pofis.sk)*. Známky sú obohatené vôňou jazmínu. Slávnostná inaugurácia poštovej známky sa uskutočnila v pondelok 10. 3. 2014 od 15:00 počas sv. omše v Bazilike Narodenia Panny Márie v Marianke. *(ljf)*

Štefan Osuský, slovenský politik a diplomat

Narodil sa 31.3.1889 v Brezovej pod Bradlom. V rokoch 1902 - 1905 študoval na bratislavskom evanjelickom lýceu, odkiaľ bol roku 1905 vylúčený na zásah grófa Apponyiho, vtedajšieho ministra kultúry a výučby v Uhorsku. V roku 1906 odišiel do USA. V Springfielde a Chicagu sa venoval štúdiu teológie, prírodných vied a práva. V roku 1916 získal titul doktora práv. V roku 1916 sa stal podpredsedom Slovenskej ligy, ktorá ho vzápätí vyslala do Európy, aby dohodol spoluprácu s česko-slovenským zahraničným odbojom. Jeho úlohou bolo presadiť prijatie princípov Clevelandskej dohody. V Paríži sa stal spolupracovníkom Československej národnej rady, ktorej cieľom bolo rozbitie rakúsko-uhorskej monarchie a vytvorenie nového štátneho útvaru Čechov a Slovákov.

Po vzniku Česko-Slovenska začal pôsobiť v diplomatických službách novej republiky. Ako generálny tajomník česko-slovenskej delegácie sa v rokoch 1919-1920 zúčastnil parížskej mierovej konferencie. 4. júna 1920 vo Veľkom Trianone podpísal ako mimoriadny a splnomocnený vyslanec ČSR na parížskej konferencii Trianonskú mierovú zmluvu s Maďarskom. Významne sa podieľal na činnosti novovzniknutej Spoločnosti národov. Od roku 1921 pôsobil ako česko-slovenský veľvyslanec vo Francúzsku, kde sa výrazne angažoval v rozvíjaní česko-slovensko-francúzskych vzťahov, o ktoré ČSR opierala svoju medzinárodnú bezpečnosť. Na tomto poste zotrval až do druhej svetovej vojny. Po rozbití Česko-Slovenska v marci 1939 začal organizovať československý zahraničný odboj. 2. októbra 1939 podpísal s francúzskym premiérom Daladierom „Zmluvu o obnovení česko-slovenskej armády vo Francúzsku". V novembri 1939 sa stal členom Československého národného výboru, ktorý založil Beneš a v júli 1940 bol vymenovaný za ministra česko-slovenskej exilovej vlády v Londýne. Mal výrazné spory s Benešom, ktoré sa týkali najmä otázok zahraničnej politiky, organizácie česko-slovenského zahraničného odboja, povojnového usporiadania republiky a vyriešenia slovenskej otázky. Pre názorové nezhody ho v marci 1942 Beneš zbavil všetkých funkcií a Osuský sa stiahol do úzadia. Na jar 1945 odišiel do USA, kde sa stal profesorom na Colgate University v Hamiltone. Po februári 1948 sa angažoval v „Rade slobodného Československa". Prezentoval sa aj ako publicista - politológ, vo svojich knihách a štúdiách sa venoval dejinám a prítomnosti česko-slovenskej politiky a medzinárodných vzťahov. Zomrel v Herndone pri Washingtone 27. septembra 1973.

V roku 1992 mu bol „in memoriam" udelený Rád T. G. Masaryka I. triedy a v roku 2001 Rad Bieleho dvojkríža II. triedy. V roku 1995 o ňom nakrútil scenárista a režisér Fedor Bartko dokumentárny film pod názvom Spomienka nikdy nesklame.

(ljf podľa http://en.wikipedia.org)

Levice oslavovali

Stalo sa už peknou tradíciou, že nové známky sa slávnostne uvádzajú do poštovej prevádzky. Prvú poštovú známku roka 2014 „Synagóga v Leviciach" z emisie Kultúrne dedičstvo Slovenska sme uvítali 8. januára t.r. v priestoroch levickej synagógy. Známka zobrazuje jej historickú budovu z 19. storočia, ktorá bola v rokoch 2010-2012 zrekonštruovaná do terajšej podoby a slúži pre kultúrne podujatia mesta. Žánrovo zapadá medzi početné slovenské známky zobrazujúce významné umelecko-historické objekty v rôznych slohoch. Na tejto známke je zobrazený architektonický sloh, ktorý sa viaže k romantizmu. Autorom výtvarného návrhu známky je akademický maliar Peter Augustovič, obálky prvého dňa a príležitostnej pečiatky rytec František Horniak. Viac informácií nájdete na webovej stránke www.pofis.sk. Súčasne so známkou uviedli do života aj obálku prvého dňa vydania a pečiatku s domicilom mesta Levice. Obrazový motív FDC pečiatky predstavuje kresbu jedného z rozetových okien synagógy. Klub filatelistov v Leviciach vydal príležitostný celinový lístok (obr.1.) a dve Carte Maximum. Ich vyobrazenia a bližšie informácie nájdete na webovej stránke ZSF (www.slovenskeznámky.sk).

(obr.1.)

Predstavenie známky bolo významnou spoločenskou udalosťou mesta Levice, ktoré

(obr.3.)

sú po prvý raz na poštovej známke. Zúčastnili sa na ňom významní hostia primátor Ing. Štefan Mišák, Ing. J. Brichtová, riaditeľka odboru poštových služieb MDVRR SR, vedúci odboru POFIS Slovenská pošta, a.s. Mgr. Martin Vančo, PhD., František Horniak, rytec známky, M. Ňaršík, predseda ZSF a početní filatelisti a občania mesta (obr.2., foto Š. Rachela). Príjemnú atmosféru počas celej akcie vytvoril moderátor pán Štefan Bučko. Známku predstavila Ing. J. Brichtová a Mgr. M. Vančo, PhD. Do života ju symbolicky uviedli primátor mesta, predstaviteľ POFIS-u a rytec známky (obr.3., foto M. Bakulová).

(obr.2.)

Na záver sa chcem poďakovať všetkým organizátorom tejto peknej slávnosti, mestu

Levice za zastrešenie, Mestskému kultúrnemu stredisku Levice – osobitne pani riaditeľke Bc. Berte Jasečkovej za výber kultúrneho programu a predsedovi KF 52-22 v Leviciach Ing. Deziderovi Birčákovi za prípravu a zabezpečenie upomienkových materiálov pre filatelistov. V neposlednom rade patrí naša vďaka aj pracovníčkam Pošty Levice 1, ktoré zabezpečili predaj známok a pečiatkovanie príležitostnou pečiatkou. Vďaka tejto známke, nalepenej na poštových zásielkach, sa obraz obnovenej historickej budovy synagógy dostane do všetkých kútov Slovenska a bude tak šíriť poznanie o kultúre tohto mesta.

Občania mesta, ale najmä filatelisti dúfajú, že podobných akcií bude v našom meste viac.

(nf)

Pocta Igorovi Rumanskému

Zasnežený deň, 6. december 2013 na Mikuláša v Liptovskom Mikuláši, privítal početné množstvo filatelistov z viacerých klubov Slovenska na čele s jeho predsedom Miroslavom Ňaršíkom a členmi Rady ZSF. Bol to výnimočný deň obohatený o jednu významnú udalosť. Pri príležitosti Dňa poštovej známky inaugurovali známku venovanú Igorovi Rumanskému rodákovi z Demänovej, dnes časti mesta Liptovský Mikuláš.

Igor Rumanský bol uznávaným umelcom, maliarom, grafikom, ilustrátorom, vysokoškolským profesorom, vedúcim katedry grafiky na VŠVU v Bratislave.

Do spektra jeho tvorby sa radí aj známková grafika i keď nie rozsiahla (13 známok), ale zato vo veľmi významných realizáciách. Prvé známky vytvoril v roku 1976 a išlo o športové námety. Známka Mier a sloboda vydaná v roku 1995 bola ocenená Cenou ministra dopravy, pôšt a telekomunikácí SR.

Slovenská pošta, a.s., ktorá vydáva pravidelne v decembri poštovú známku venovanú Dňu poštovej známky, v tomto roku dala poctu Igorovi Rumanskému. O návrh a spracovanie požiadala jeho blízkeho priateľa a spolupracovníka akademického maliara Rudolfa Cigánika.

Dielo uviedli do života v umeleckom dome slovenského výtvarníka Rumanského Art Galery v Liptovskom Mikuláši, ktorá nesie jeho meno. (Krásne priestory galérie dal vybudovať jeho mladší brat Michal). Moderátorka programu pani Alida Hižnayová, pedagogička Galérie P. M. Bohúňa privítala hostí a ospravedlnila neúčasť akademického maliara Rudolfa Cigánika, ktorý zo zdravotných dôvodov sa nemôhol podujatia zúčastniť. V úvode spomenula život a dielo Igora Rumanského. Mgr. Martin Vančo PhD., vedúci Pofisu vysoko hodnotil prínos Igora Rumanského do známkovej tvorby Československa a Slovenska. Spomenul aj školy umelcov profesorov V. Hložníka, A. Brunovského, Svolinského a ich vplyv na tvorbu Rumanského. Vysoko hodnotil spoluprácu týchto dvoch grafikov.

Výstava grafických návrhov poštových známok, FDC, pamätných a nálepných listov, sa stali predmetom záujmu hlavne tých návštevníkov, ktorí poznali iba kresby, gra-

fické obrazy a ilustrácie kníh. Konečná verzia návrhov v podobe poštových známok a filatelistických produktov bola vystavená zo zbierky členov KF.

Dr. Jozef Oško poďakoval aktívnym členom výboru Klubu filatelistov v Liptovskom Mikuláši pod vedením jeho predsedu Jána Repčeka, ktorí boli iniciátormi inaugurácie známky v Lipt. Mikuláši a na mieste, ktoré sa stalo odkazom jeho celoživotného diela. Klub pripravil pre zberateľov a záujemcov obálku s prítlačou jeho 13 známok a Carte maxima s portrétom Igora Rumanského doplnenú známkou a príležitostnou pečiatkou, ktorej autorom je Adrian Ferda z Bratislavy. Poďakoval Slovenskej pošte, a.s. za sústavnú a nezištnú pomoc už pri siedmej inaugurácii v Liptovskom Mikuláši, Ing. Michalovi Rumanskému za poskytnuté priestory rodinnej galérie, ktoré sa stali trvalým odkazom jeho celoživotného diela. Poďakovanie patrí aj Poštovému múzeu v Banskej Bystrici, Pošte 1 v Lipt. Mikuláši, Galérii P. M. Bohúňa, mestu Lipt. Mikuláš, za aktívnu pomoc pri realizácii inaugurácie známky, ale aj prípravy výstavy grafických prác spomenutých autorov.

Slávnostný akt uvedenia poštovej známky vykonali PhDr. Janka Švecová z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Mgr. Martin Vančo PhD., vedúci POFISU, MUDr. Alexander Slafkovský, primátor mesta Lipt. Mikuláš a Ing. Michal Rumanský, brat zosnulého Igora. Známku inaugurovali vetvičkou zo stromu z jeho rodnej záhrady.

Na záver vystúpil Ing. Michal Rumanský, ktorý poďakoval všetkým tým čo sa podieľali na realzácii podujatia. Vysoko ocenil pomoc akademického maliara Rudolfa Cigánika pri realizácii výstavy, vytvoreniu poštovej známky, príležitostnej pečiatky. Hlboko bol dojatý veľkému záujmu filatelistov a vedomostiam, ktoré majú o jeho bratovi.

Moderátorka programu A. Hižnajová poďakovala za kultúrny program hudobnému telesu ART COLLEGIUM NICOLAUS zo ZUŠ J. L. Bellu v Lipt. Mikuláši, všetkým prítomným za účasť a pozvala ich na prehliadku výstavy.

Dr. Jozef Oško

Viete, že???

Pri príležitosti 70. výročia organizovanej filatelie v Liptovskom Mikuláši sa uskutočnila v dňoch 18. 3. 2014 - 27. 3. 2014 v Dome Matice slovenskej propagačná nesúťažná výstava poštových známok. V rámci výstavy sa v Dome matice Slovenskej uskutočnila burza známok (23. 3.) a prednáška PaedDr. Jozefa Oška (26. 3.) „Významné osobnosti Liptovského Mikuláša na poštových známkach". O akciách sa viac dozviete v našich budúcich číslach.

redakcia

PRVÁ VEĽKÁ ZLATÁ FIP MEDAILA NA SLOVENSKU

MUDr. Juraj Pálka – významná osobnosť slovenskej filatelie

Palmares Svetovej výstavy poštových známok BRASILIANA 2013 pod patronátom FIP (ďalej FIP výstava) informuje, že výstavná porota udelila slovenskému vystavovateľovi MUDr. Jurajovi Pálkovi za poštovo – historický exponát „HUNGARY – PRE STAMP PERIOD" (Uhorsko – predznámkové obdobie) 95 bodov, čo vo filatelistickej terminológii znamená VEĽKÚ ZLATÚ MEDAILU (VZ). Toto stručné oznámenie znie ako „veta holá" a vzhľadom na jeho závažnosť cítim potrebu používať v nasledujúcom texte aj niekoľko ďalších vetných členov, doplnkov a prívlastkov, ktoré vytvoria „vetu rozvitú" a tým dodajú informácii tú správnu dimenziu. Na Svetovej výstave BRASILIANA 2013 bolo udelených v 11 súťažných kategóriách 40 veľkých zlatých (VZ) medailí. Najvyššie ohodnotený exponát mal 97 bodov. V triede poštovej histórie bolo udelených 14 VZ medailí, z toho z Európy 10. Ak by sme pre porovnanie hľadali hodnotový ekvivalent v iných súťažných disciplínach ľudskej činnosti, pokojne môžeme povedať, že držiteľ veľkej zlatej filatelistickej medaily je majstrom sveta vo svojej disciplíne.

Radujme sa, najvyššie svetové ocenenie získal po prvý raz v histórii člen Zväzu slovenských filatelistov. Redakcia Spravodajcu ZSF by rada priblížila svojim čitateľom túto významnú osobnosť slovenskej filatelie a zoznámila ich s jeho cestou k tomuto jedinečnému oceneniu. Obrátili sme sa na autora exponátu MUDr. Juraja Pálku s nasledujúcim otázkami.

Pán doktor, mnoho našich čitateľov vás pozná ako významného vystavovateľa, publicistu a organizátora filatelistického života v Košiciach. Som si istý, že správa o vašom úspechu na Svetovej výstave Brasiliana 2013 veľmi potešila vašich priateľov a kolegov filatelistov. Dovoľte mi, aby som vám v mene našich čitateľov, i vo svojom mene, blahoželal k tomuto vynikajúcemu úspechu. Môžete sa s nami podeliť o prvé dojmy, ktoré ste zažívali, keď ste sa dozvedeli o získaní veľkej zlatej medaily?

Keď mi z Rio de Janeiro Dr. Osuský poslal krátku SMS „Gratulujem k veľkej zlatej! P.O." pocítil som veľkú radosť. Mal som pocit zadosťučinenia, že moja veľká dlhoročná snaha nevyznela naprázdno a že sa moja túžba naplnila týmto vynikajúcim výsledkom. Večer sme si s manželkou aj štrngli pri slávnostnom prípitku. Oznámil som to svojim deťom a spoločne sme sa tešili z môjho veľkého úspechu.

-oOo-

K veľkej zlatej medaile viedla nepochybne dlhá cesta. Za jej ziskom je ukryté mnoho úsilia, času, filatelistického dozrievania i finančných prostriedkov. Môžete nám priblížiť akou cestou ste prešli k tomuto oceneniu? Aké boli vaše filatelistické začiatky a kto vás priviedol k filatelii? Čo Vás iniciovalo, že sa venujete práve poštovo - historickej tematike?

Mladé roky som prežil v banskom meste Dobšiná. Ako 8 ročný, na základnej škole, som začal zbierať známky celého sveta, podobne ako aj iní spolužiaci. Tieto malé umelecké obrázky ma pravdepodobne fascinovali viac ako ostatných, a preto som v tomto zberateľstve neprestal. Ako 10 ročný som vystavoval 4 listy na miestnej výstave. Postupne sa môj záujem sa začal profilovať na Československo, Slovenský štát, Protektorát Čechy a Morava a neskôr aj Uhorsko a Maďarsko. Po ukončení štúdia na vysokej škole som si založil rodinu a počas postgraduálneho štúdia (2 atestácie z vnútorného lekárstva a z kardiológie) mal som viacročnú pauzu. Môj záujem o filateliu reaktivoval p. Eugen Jakubovitš z Rimavskej Soboty, ktorý ma oduševnil aj pre zbieranie poštovej histórie Gemera. Pre organizovanú filateliu a vystavovateľskú činnosť ma zís-

kal priateľ Ing. Paľko Leukanič. Začiatkom 80-tych rokov ma zoznámil s významným odborníkom, bádateľom, publicistom a vystavovateľom poštovej histórie Uhorska Dr. Andorom Bérom z Budapešti. Naša filatelistická známosť prerástla do veľkého úprimného priateľstva. Keďže históriu som vždy obľuboval, k poštovej histórii Uhorska bol len krôčik. Stal sa mojím učiteľom a radcom. Prostredníctvom neho som sa zoznámil a spriatelil s mnohými ďalším významnými filatelistami Maďarska. Z košických filatelistov ma na poštovú históriu nasmerovali dvaja významní filatelisti – Dušan Evinic a Dr. Vladimír Chmelár.

-oOo-

Ako kandidát na veľkú zlatú medailu ste museli prezentovať na 128 listoch A4 formátu umiestnených na ôsmich výstavných plochách pútavý príbeh o poštovej histórii predznámkového obdobia Uhorska. Hodnotiace kritéria pre FIP exponáty obsahujú viaceré položky, ako je aktuálnosť témy, spôsob a hĺbka jej spracovania, filatelistické znalosti a vlastný výskum v predmetnej oblasti, vzácnosť jednotlivých položiek i spôsob ich prezentácie. Dosiahli ste 95 zo 100 možných bodov. Predstavte, prosím, našim čitateľom ideový projekt vášho exponátu.

V exponáte dokladujem celé novodobé predznámkové obdobie od 16. storočia až do vydania prvej známky v Rakúskom cisárstve 1. júna 1850. Prvou skupinou sú listy predpečiatkového obdobia – podskupinou sú súrne listy s poznámkami odosielateľa – „cito listy" zo 16. a 17. storočia a listy zo začiatku 18. storočia poslané „Rákócziho poštou". Druhou podskupinou sú listy s poštmajstrovskými poznámkami - vyplatené (franko) listy a doporučené listy z polovice 18. storočia.

Druhou skupinou sú pečiatky 18. storočia – poštmajstrovské pečiatky bez dátumu, zhotovované na základe iniciatívy poštmajstrov a odbornej zdatnosti majstrov, ktorým bola úloha zverená. Vyskytujú sa tu pečiatky jednoriadkové, alebo s rámčekom, len ojedinele sú iného tvaru. Sem je začlenená skupina veľmi zriedkavo sa vyskytujúcich pečiatok po roku 1790, (hlavne po roku 1798), kedy pošty prestali používať pečiatky až do veľkej poštovej reformy 1. júna 1817.

Treťou skupinou sú pečiatky 19. storočia. Do roku 1839 sú to poštmajstrovské pečiatky bez dátumu, -zoradené podľa tvarov. Sem sú začlenené aj kombinované pečiatky – miestne a doporučené pečiatky, miestne a franko pečiatky, poštmajstrovské pečiatky s dátumom a pečiatky ručne namaľované poštmajstrom.

Štvrtou skupinou sú centrálne vyrábané pečiatky s dátumom: dvojriadkové – v prvom riadku s názvom pošty a v druhom s dátumom a dvojkruhové s ozdobou – vetvičkou alebo hviezdičkou. Dokladujem aj ojedinelé jednokruhové a osemuholníkové pečiatky.

Piatou skupinou sú pomocné pečiatky – rekomandačné pečiatky na označenie doporučeného listu a franko pečiatky na označenie odosielateľom vyplateného listu.

Šiestou skupinou sú dezinfekčné pečiatky, ktoré v skutočnosti nie sú poštovými pečiatkami. Jedná sa o veľmi vzácne, tzv. „cholerové" listy", prichádzajúce väčšinou z krajín východu (liahne infekcie), ktoré povinne museli byť dezinfikované na dezinfekčnej stanici, počas epidémie aj vnútroštátne listy. Ako doklad o prevedení dezinfekcie listu dala dezinfekčná stanica na list takúto pečiatku, a niekedy, väčšinou vnútroštátne listy poprepichovala.

-oOo-

Jeden významný slovenský filatelista je známy výrokom, že zlatú medailu si musí vystavovateľ „vychodiť". Pretlmočenie pojmu „vychodiť" do bežnej reči znamená, že vystavovateľ musí vytrvalo vystavovať nové a novšie verzie exponátu, aby presvedčil porotu, že on je ten pravý adept, komu ocenenie právom patrí. Mal som česť i potešenie ako národný komisár ZSF sprevádzať váš exponát na Svetových výstavách vo Washingtone (2006), v Bukurešti (2008) i na Majstrovstvách Európy vo filatelii počas európskej FEPA výstavy IBRA 2009 v Essene. Sledoval som ako postupne stúpa na rebríčku ocenení od veľkej strieborenej po zlatú medailu. Magických 90 bodov potrebných pre „zlato" prekonával veľmi ťažko pre skepsu niektorých porotcov, že niektoré raritné položky exponátu nemôžu byť pravé, lebo sú príliš pekné. Priblížte prosím vývojové etapy vášho exponátu.

Exponát som začal vystavovať na Krajskej filatelistickej výstave GALAFILA 2000 v Galante, kde bol ohodnotený na VPZ. Potom som

vystavoval na domácich výstavách 1.stupňa: ŽILINFILA 2001 - Žilina (1.st., Z – 90 b.), SLOVENSKO 2002 - Bratislava (Medzinárodná výstava, Z – 90 b.), NITRAFILA 2003 - Nitra (1.st., Z – 90 b.). Do roku 2004 som vystavoval listy len z územia Slovenska, neskoršie z celého Uhorska. Od roku 2005 som sa zúčastnil aj výstav v zahraničí: BRNO 2005, (FEPA, PZ 82b.), WASHINGTON 2006 (FIP, VS – 78b.), ST. PETERBURG 2007 (FEPA, VPZ – 88 b.), HUNFILA 2007 - Budapešť (FEPA – Z - 90 b.), EFIRO 2008 – Bukurešť (FIP, Z - 93 b.), IBRA 2009 – Essen (FEPA, Z - 93 b.), BULGARIA 2009 – Sofia (FEPA, Z - 93 b.), NITRAFILA 2009 - Nitra (1.st., VZ – 96 b.), LONDON 2010 (FIP, Z - 93 b.), PORTUGAL 2010 - Lisabon (FIP, Z - 93 b.), SALON DU TIMBRE 2012 - Paríž (FEPA, Z - 90 b.), NITRAFILA 2013 - Nitra (1.st., Slovensko – Česká, VZ - 95 b.) + veľká cena výstavy za najlepší exponát, BRASILIANA 2013 - Rio de Janeiro (FIP – VZ - 95 b.).

-oOo-

Môžete nám priblížiť najzaujímavejšie položky exponátu?

Kompletný list s jednoriadkovou čiernou, doteraz neznámou pečiatkou ***Lucsivna*** *(Lučivná) z roku 1786. Je to mimoriadne vzácny objav, ktorý posunul používanie pečiatok na tejto pošte o 38 rokov skôr. Katalógy uvádzajú používanie oválnych pečiatok s ozdobou od r. 1824. Je to absolútny unikát. Na základe mojej publikácie ju uvádza Monografia česko-slovenských známok, vydaná ZSF (Obert J., a kol.: Monografia Česko-slovenských poštových známok, XV diel., Bratislava, 1994) a hodnotí ju na 600 b. Katalóg T. Gudlina (Gudlin, T.: Classic Postmarks of Hungary – Main Postmarks of Permanent Post Offices, Braunschweig, Germany, 2004) ju hodnotí ako raritu (R =1000 b.).*

BARTFELDT – *(Bardejov) okrúhla čierna pečiatka s korunkou okrúhla čierna pečiatka s korunkou a poštovou trubkou z roku 1775 je mimoriadne veľkou raritou. Podľa mojich informácii existujú ešte dve v rovnako dobrej kvalite. Monografia ZSF ju hodnotí na 2400 b (najvyššie hodnotenie v tomto katalógu), maďarská „Príručka" na 1500 b. (Bér A., Makkai L., Makkai L, Surányi L. Dröge H.: A Magyar posta bélyegelőtti bérmentesítéseinek és bélyegzőinek kézikönyve, Budapest 1990) a T. Gudlin ako RR (viac ako 1000 b).*

V. DEBRECZIN *(Debrecen) jednoriadková čierna pečiatka z 27.11.1752. Je to najstarší list s pečiatkou v mojom exponáte a jedna z troch prvých pečiatok v Uhorsku. Hodnotenie: Príručka 1000 b, T. Gudlin: RR, (viac ako 1000 b.).*

Von Ofen *- jednoriadková, čierna pečiatka so švabachovým písmom + dátum* ***De 16. Nov,*** *zo 16. novembra 1787, s dátumom používaná len 1 rok. Okrem pošty Ofen (Buda) v 18. storočí používali pečiatku s pripojeným dátumom len veľmi krátku dobu iba Košice, Trnava, a Güns (Köszeg). Hodnotenie: Príručka 1500 b., T. Gudlin: RR, (viac ako 1000 b.).*

V Caschau *- (Košice) neznáma jednoriadková čierna pečiatka z 19.05.1792, v čase keď sa už prestávali používať pečiatky. Monografia ZSF a Müllerova príručka (Mueller E.: Handbook of the pre-stamp postmarks of Austria, New York, 1960) ju neuvádzajú. Hodnotenie: T. Gudlin: R (1000b.).*

V EPERIES *– (Prešov) neznáma, jednoriadková, čierna pečiatka, písmo kurzíva, z r. 1822 s veľkým písmenom V na začiatku, v katalógoch neuvádzaná. List mi je o to bližší, že poslaný do Dobšinej a adresa je napísaná v starej slovenčine, čo bolo v tom čase veľkou zvláštnosťou.*

KÉMEND *(Kamenín) jednoriadková čierna pečiatka z 29.4.1848. Pečiatka tohto tvaru a rozmerov z tejto malej obce je neznáma, nie je katalogizovaná.*

BARTFARUL *- (z Bardejova) neznáma jednoriadková čierna pečiatka z 31.10.1817, doteraz nie je katalogizovaná.*

TYRNAU *– (Trnava) oválna* žltá *pečiatka s veľkými písmenami. Je neznáma a nie je katalogizovaná. Katalogizovaná je iba žltá pečiatka s malými písmenami.*

Okolicsna / Franco *(Okoličné) – oválna čierna a červená pečiatka, typ písma – písané písmo. Čierna (12.2.1846), červená (16.03.1837) sú uvádzané v katalógu T. Gudlina na základe informácie prevzatej z môjho exponátu.*

Pomocná negatívna pečiatka Recoman použitá na pošte Marosvásárhely (Tirgu Mures – Rumunsko) 18. 07. 1845, neznáma, nie je katalogizovaná.

Tri veľmi vzácne listy s dezinfekčnými pečiatkami: List z Bucurešti do Temešváru z 19.07.1818 bol dezinfikovaný na dezinfekčnej stanici Rotherturm (Vöröstorony), na liste je okrúhla dezinfekčná pečiatka ***SIGILLUM SANITATIS.*** *List poslaný z Gross Szigeth (Szigetvár) do Bratislavy (Pozsony) počas cholerovej epidémie 1.9.1831 dezinfikovaný dezinfekčnou stanicou vo Wampensdorfe – oválna dvojjazyčná dezinfekčná pečiatka* ***„"K.K. SANITAETS ANSTALT ZU WAMPENSDORF*** *ďalší text v talianskom jazyku* ***NETTO DI FUORI E DI DENTRO*** (Čisté zvonka aj zvnútra). *List z Turecka cez Uhorsko do Bedáreius vo Francúzsku. Bol poslaný 10.05.1832 a prešiel dezinfekčnou stanicou v Semline. Na liste je dvojriadková dezinfekčná pečiatka s textom:* ***„Geräuchert vom Contumaz Amte zu SEMLIN am 22 MAI 1832"*** *(vydymený dezinfekčným úradom v Semline 22. mája 1832).*

V exponáte je ešte ďalších 14 listov, ktorých pečiatky sú neznáme a nie sú katalogizované, *pečiatky 3 listov z exponátu sú zobrazené v Príručke, sú to unikáty, 3 listy s pečiatkami, ktoré nie sú katalogizované v určitej farbe, 6 pečiatok, ktoré posúvajú hranicu ich používania, listy s veľmi ojedinele sa vyskytujúcimi pečiatkami, niekoľko listov do zahraničia. Pre veľký rozsah ich nie je možné podrobnejšie popísať.*

-oOo-

Ste známy svojim hlbokými poznatkami z poštovej histórie uverejnené v rôznych domácich a zahraničných časopisoch a publikáciách. Môžete nám predstaviť tie publikácie a články, ktoré sú z vášho pohľadu najzaujímavejšie? Ktoré z nich boli dôležité pri prezentovaní hĺbky vášho filatelistického poznania vo vzťahu k exponátu?

Najdôležitejšou publikáciou v spojitosti s exponátom je knižka: „Doteraz neznáme predznámkové pečiatky Uhorska", ktorá vyšla farebne v roku 2012 (94 strán) ako 8.zväzok edície „Filatelistické štúdie Slovenskej filatelistickej akadémie. Je to výsledok mojej bádateľskej činnosti. V nej som popísal a ukázal všetky mnou objavené, doteraz nekatalogizované pečiatky z exponátu (ale aj tie, ktoré v exponáte nie sú zaradené), pečiatky, ktoré sa vyskytujú vo viacerých variantoch, pečiatky, ktoré nie sú katalogizované v určitej farbe, tie, ktoré posunuli hranicu používania pečiatok, tiež pečiatky, ktoré sú už katalogizované, ale sú známe *na základe mojej publikácie a pečiatky hnedej farby. Táto štúdia vyšla aj v maďarskej verzii s názvom: „Eddig ismeretlen postai bélyegzések a belyegelőtti udőszakból". Bola publikovaná na pokračovanie, v 15 častiach, od septembra 2011 do januára 2013 v časopise „Bélyegvilág" v Budapesti. Zo starších publikácií je významný článok „Pečiatka Lucsivnej z 18. storočia" v časopise Filatelie 1994/3/, kde*

som opísal neznámu jednoriadkovú, čiernu pečiatku Lucsivna z r. 1786. Vo filatelistickej ročenke „Košice vo filatelii" z r. 2010, v článku nazvanom „Niekoľko zaujímavých listov pred známkového obdobia Uhorska" sú predstavené niektoré vzácne listy z môjho exponátu.

-oOo-

Predpokladám, že tvorca exponátu najvyššej bonity vníma filateliu nielen z pohľadu poštovej histórie, ale i v širšom kontexte. Ako vidíte perspektívu vývoja filatelie na Slovensku?

Myslím si, že filatelia ako zberateľský odbor nikdy nezanikne, aj keď funkcia pošty následkom častejšej výmeny správ e-mailom bude čím ďalej viac okliešťovaná. Zbieranie poštových známok nezanikne ani v tom prípade, keď už možno známky nebudú používané. Ostanú vždy, ako dokument určitého obdobia histórie poštových služieb. Známky vydávané Slovenskou poštovou správou sú pekné a na vysokej výtvarnej úrovni, ktoré filatelistov lákajú. Dnes však, ako nikdy predtým, dominuje komercionalizmus. Emisný plán je predimenzovaný nadmerným množstvom vydaných známok s množstvom rôznych podružných tlačí, čo odradzuje aj aktívneho filatelistu. Väčšina filatelistov je v staršom veku, ale nielen dôchodca na to pomaly nemá. Náprava tohto faktoru je ťažký oriešok a je mimo dosahu bežných filatelistov. Došlo k poklesu platiacich členov ZSF niekde na jednu desatinu, niekde aj viac. Nevidím však situáciu až tak katastrofálnu. Je potrebné pokračovať v organizovaní zaujímavých podujatí na vysokej odbornej úrovni a intenzívne sa venovať mládeži. Mládež venuje prevažnú časť svojho voľného času surfovaniu na internete. Prináša jej to veľa nových poznatkov, ale na úkor akejkoľvek inej ušľachtilej činnosti, napr. čítania, hudby, športu, ale aj filatelie. Napriek tomu si myslím, že nie je všetko stratené. Je potrebné získavať ich prostredníctvom motivujúcich projektov pre krásu filatelie. Dôležité je nepoľaviť v takomto úsilí.

Filatelia sa nedá robiť bez peňazí. Riešenie finančných problémov - klubových, mládežníckych, vystavovateľských a pri organizovaní odborných podujatí - vidím jedine v získavaní solventných osobností pre filateliu. Títo ľudia by potom ako oduševnení a zanietení filatelisti mohli sponzorovať naše podujatia. Myslím si, že dôležitá je aj spolupráca národných filatelistických zväzov, spolupráca s FEPA a FIP a odtiaľ preberať dobré skúsenosti.

-oOo-

Tí, ktorí vás poznajú, vnímajú vás ako lekára, filatelistu i všestrannú osobnosť. Môžete nám prezradiť, ktoré oblasti ľudského poznania okrem filatelie sú vám blízke a či máte nejaké životné motto?

Som lekár s odbornosťou internista – kardiológ. Pracoval som vo viacerých nemocniciach v rôznych funkciách. Vyše 30 rokov pracujem ako ambulantný kardiológ. Veľa som študoval, pracoval a svoju prácu som celý život robil s oduševnením a láskou. Okrem filatelie a poštovej histórie mám záujem o všeobecnú históriu, ktorú som vždy obľuboval. Žiaľ ako študenti sme za socializmu spoznávali len okliešténú históriu – históriu más, kedy funkcia osobností bola v odsunutá do úzadia, a mám pocit, že by som to mal poznanie histórie aspoň čiastočne dobehnúť.

Som senzitívny človek a mám záujem aj o umenie. Navštevujem rôzne výstavy výtvarného umenia a ich vernisáže. Veľmi ma zaujíma aj hudba, najmä dejiny hudby. Navštevujem koncerty vážnej hudby a opery.

Životné motto nemám. Ale mám pozitívny pohľad na život a presvedčenie, že každý človek musí pre seba permanentne niečo robiť z hľadiska telesného aj duševného, aby si udržal v staršom veku svoje telesné, ale aj duševné zdravie na primeranej úrovni.

-oOo-

Podľa Výstavného poriadku Svetovej filatelistickej organizácie (FIP) vystavovateľ, ktorý dosiahne na výstavách FIP trikrát veľkú zlatú medailu nemôže ďalej vystavovať v súťažných triedach, ale môže vystavovať v Čestnej triede a súťažiť o Veľkú cenu výstavy. Víťazov v tejto kategórii prijímajú do „Klubu Monte Carlo 100", na filatelistický Olymp, združujúceho sto najvýznamnejších filatelistov sveta.

Pán doktor, želáme vám mnoho úspechov na ceste k tejto méte.

Rozhovor viedol Ľubomír Floch, predseda redakčnej rady

Poznámka redakcie: Rozšírenú verziu článku o obrázky najvýznamnejších položiek exponátu si môžete pozrieť na www.slovenskafilatelia.sk

(ljf)

Výstava v Krakove

Z poľského Krakova prišla v polovici decembra milá správa o konaní propagačnej výstavy slovenských poštových známok, ktorej iniciátorom bol známy „ambasádor slovenskej filatelie“ Mgr. Jan Malik. Slovenskej filatelistickej verejnosti je známy svojím dlhoročným viac než priateľským vzťahom k Slovensku a slovenskej filatelii, stál pri zrode tradície družobných výstav Bratislava – Kyjev – Krakov a tiež bilaterálnych slovensko-poľských výstav, organizovaných od roku 1997 na základe zmluvy medzi ZSF a PZF. Výstava pod názvom „20 rokov samostatného Slovenska“ sa konala od 22.11. do 31.12. 2013 v „Galerii Sztuki Slowackiej“ (galéria slovenského umenia) v Krakove za výdatnej pomoci Towarzystwa Slowaków v Polsce (združenie Slovákov v Poľsku). Prierezový propagačný exponát slovenskej známkovej tvorby je dielom J. Malika, ktorý ním dokumentuje nielen históriu Slovenska vrátane tej najmladšej po roku 1993, ale aj jeho prírodné a kultúrne pamätihodnosti, významné udalosti a osobnosti. K výstave bol vydaný vkusný katalóg s ťažiskovým príspevkom J. Malika o známkovej tvorbe Slovenska ako aj rozsiahlym pojednaním Zdzislawa Gogola o pôsobení rehole minoritov na Slovensku. Poľská pošta pripravila k výstave poštový lístok (bez vytlačenej známky, ich zbieranie je v Poľsku veľmi populárne) s motívom krakovského Mariánskeho kostola, mapou Slovenska a príslušnými textami k výstave. V deň otvorenia výstavy sa používal aj príležitostný kašet v modrej farbe.

Nezostáva než sa úprimne poďakovať „nášmu“ Jankovi Malikovi nielen za jeho obrovské úsilie spojené s prípravou tejto propagačnej výstavy, ale aj za jeho vrelý vzťah k slovenským filatelistom a k našej krajine vôbec. Kiež mu jeho elán ešte dlho vydrží!

M. Bachratý

NAŠA MLÁDEŽ
PRÍLOHA SPRAVODAJCU ZSF
Ročník: VI. Číslo: 1/2014

Vyhodnotenie činnosti KM ZSF za školský rok 2012 / 2013

KM ZSF pracovala v nasledovnom zložení: PaedDr. Jozef Oško, predseda, členovia predsedovia R KM ZSF, Daniela Schmidtová (Ba), Bc. Veronika Chorvátovičová (ZpSl), Eduard Jelačič (VsSl). Úlohy plnila podľa plánu nasledovne:

1. Organizačná činnosť

Členská základňa v školskom roku 2012/2013 mala 110 členov organizovaných v 15 KMF. Bratislava 20 členov (3 KMF), ZpSl 44 členov (6 KMF), SsSl 32 členov (4 KMF), VsSl 14 členov (2 KMF). Bratislava 3 KMF, Trnava 3 KMF, Nitra, Malacky, Levice, Bytča, Žilina, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Poprad, Košice.

Hlásenie o ukončení činnosti posielajú vedúci KMF do konca septembra za predchádzajúci školský rok. KM ZSF vyhodnotila súťaž aktivity. Výsledky sú v prílohe správy.

Boli zvolané tri zasadnutia KMF v marci a júni v Bratislave a v septembri v Bytči. V marci boli prejednané úlohy súvisiace zo zabezpečením Dní mládeže a filatelistickou olympiádou. V júni roršírené zasadnutie o vedúcich KMF. Predmetom rokovania boli otázky členskej základne, práce v jednotlivých KMF, filatelistcká olympiáda, kritériá súťaže aktivity a nová téma FO na rok 2014, zameraná na šport a olympiádu. Posledné stretnutie bolo v Bytči 14. septembra, kde v rámci Dní filatelie Slovenska sa umožnila účasť vedúcim KMF za cieľom získania nových poznatkov potrebných pre prácu s mládežou.

Najväčšou akciou KMF boli Dni mladých filatelistov 7. a 8. júna 2013 v Bratislave. Nosnou časťou programu bola filatelistická olympiáda zameraná na detskú poštovú známku. Teoretická časť súťaže prebehla v priestoroch Incheby, kde sa konali BZD. Večer pokračovala praktická časť zameraná na návrhy poštových známok. Najlepšie výsledky dosiahli v kategórii najmladších do 10 rokov Tomáš Benko z Bratislavy, v kategórii A do 13 rokov Horný a Schrojf z Bratislavy, v B kategórii do 15 rokov Poulíková z Lipt. Mikuláša , C kategórii do 18 rokov Lukáš Oško z Lipt. Mikuláša a Mária Kubíková z Trnavy a v kategórii do 21 rokov Daniel Jindra z Nitry. V návrhoch na poštovú známku dominovali mládežníci z KMF Bytča Patrik Dzurec a Petronela Ballová.

Okrem súťaže pre mladých bol pripravený bohatý program: prehliadka predajných stánkov filatelistických, numizmatických materiálov, pohľadníc, detského kútika, vyhlásenia ankety najkrajšej pošt-

tovej známky a pečiatky za rok 2012. Zlatým klincom programu prvého dňa bola exkurzia do triediarne poštových zásielok a balíkov na Bratislavskej pošte 2. Bola to veľmi zaujímavá exkurzia nielen pre deti ale aj samotných vedúcich. Druhý deň ráno po raňajkách bolo vyhlásenie výsledkov FO odovzdanie diplomov a odmien víťazom a účastníkom. Potom pokračovala exkurzia historickou časťou Bratislavy, návštevou ZOO a Bratislavského hradu. Plánovaná exkurzia na hrad Devín sa neuskutočnila pre povodňovú situáciu v spomínanej lokalite.

Ubytovanie a stravovanie za výhodných podmienok nám zabezpečil Ing. Martin Jurkovič v jeho zariadení v JURKY DOME. Účastníci boli s pobytom veľmi spokojní.

2. Odborná činnosť

Odborná činnosť bola zameraná na skvalitnenie práce s mládežou prostredníctvom schôdzí, výmenou skúseností, ako aj odbornými prednáškami v rámci Dní filatelie Slovenska v septembri v Bytči. Vedúcim pomáha aj časopis Spravodajca ZSF a JUNIFIL mládežnícky časopis ako informátor. Vydavateľom je Mgr. Janko Mička. Žiaľ zo zdravotných dôvodov vydal v tomto roku len jedno číslo. Odborná pomoc bola poskytnutá vedúcim KMF v Bytči, Malackách, Ružomberku.

3. Výstavnícka činnosť

Veľký dôraz kladieme na propagačné výstavky v školách, CVČ alebo v kluboch filatelistov. Na týchto nesúťažných výstavkach sa môžu mladí filatelisti prezentovať aj menším počtom albumových listov ako pre súťažné výstavy. Väčšinou sú to 3 – 10 listov. Mnohé KMF využívajú zhotovené miniexponáty z filatelistických olympiád. V tomto roku mládežníci sa zúčastnili medzinárodnej výstavy SLOVENSKO – ČESKO v Nitre. Samozrejme vystavovali vystavovatelia s patričnou kvalifikáciou. Najvyššie ocenenie dosiahol Daniel Jindra v kategórii C, kde za exponát Vedci, ktorí pomohli svetu získal veľkú striebornú medailu. V kategórii B striebornú medailu získali Lukáš Oško, Andrej Lovás, Martin Procházka za exponát Poznaj a chráň a za exponát Atletika – vrhačské disciplíny postriebrenú medailu. V kategórii A Martin Horný získal striebornú medailu.

4. Porotcovská činnosť

V súčasnosti na Slovensku máme len dvoch mládežníckych porotcov a to Ing. Mirko Bachratý a PaedDr. Jozef Oško. Obaja pracovali v porote medzinárodnej výstavy SLOVENSKO – ČESKO v Nitre, Ing. Bachratý ako predseda poroty a J. Oško ako člen. Vedenie KM ZSF sa zaoberalo aj nedostkom porotcom pre mládežnícku filateliu. Pani Schmidtová a pani Bc. Chorvátovičová si podali žiadosť o uchádzačov na post mládežníckych porotcov.

5. Materiálna oblasť

Činnosť KM ZSF by nemohla existovať bez materiálnej a finančnej pomoci. Najväčším sponzorom je Slovenská pošta, a.s., ktorá pridelila finančné prostriedky pre činnosť KM na rok 2013 v sume 3 330 €.

Tieto prostriedky sme použili na Dni mladých filatelistov (pre 32 účastníkov – ubytovanie, strava, cestovné, exkurzia – autobus, vstupy, odmeny pre súťažiacich). Aktív pre vedúcich KMF v Bytči (cestovné, stravné). Ceny do súťaže aktivity, zakúpenie publikácie „Známky a čaro filatelie“,

pre všetky KMF. POFIS dodal pre všetky KMF po jednej sade FDC a po jednej sérii pečiatkovaných známok Slovenska ročník 2012, a skart slovenských známok.

Okrem Slovenskej pošty ďalšími sponzormi boli ZSF materiálna a metodická pomoc. Sponzorský prispel pán Kulhánek, pani Schmidtová knihami, pán Ing. Bachratý známkami a staršími zásobníkmi.

6. Propagačná činnosť

Zlepšila sa dopisovateľská činnosť do Spravodajcu ZSF. Najviac príspevkov dodáva Mgr. Ján Mička, Dr. J. Oško, Ing. Maniaček. Pre komunikáciu s vedúcimi využívame emailovú poštu, okrem troch vedúcich, s ktorými komunikujem telefonický a materiály posielam poštou. Musíme viac využívať webovú stránku ZSF. Články Janka Mičku nájdeme na stránke ZSF ale aj pána Dr. Jankoviča a Ing. Michala Ziku.

Vedúci KMF dopisujú do regionálnej tlače aj do miestnej televízie (p. Jelačič, Mička, Oško, Maniaček, Feiner, Chorvátovičová).

Na záver patrí poďakovanie všetkým čo pomohli zabezpečiť chod a rozvoj mládežníckej filatelie v roku 2013 a to: všetkým vedúcim KMF, Slovenskej pošte, a. s., Pofisu, za finančnú a materiálnu pomoc, ZSF za materiálnu a metodickú pomoc, pánovi Kulhánkovi, p. Schmidtovej, Ing. Mirkovi Bachratému za materiálnu pomoc, redakcii Spravodajca ZSF za uverejnenie článkov v rubrike vytvorenej pre mládež.

PaedDr. Jozef Oško, predseda KM ZSF

VYHODNOTENIE SÚŤAŽE AKTIVITY KMF ZA ŠKOLSKÝ ROK 2012/2013

1. KMF B 01 Bratislava (vedúca Daniela Schmidtová) 760 bodov
2. KMF Z 04 Nitra (vedúci Ing. Ján Maniaček st.) 740 bodov
3. KMF S 01 Lipt. Mikuláš (vedúci Dr. Jozef Oško) 660 bodov
4. KMF Z 01 Trnava (vedúci Mgr. Ján Mička) 550 bodov
5. KMF S 08 Bytča (vedúci Stanislav Helmeš) 330 bodov
6. KMF Z07 Trnava (ved. Bc. Veronika Chorvátovičová) 310 bodov
7. KMF S 02 Bratislava (vedúca Mirka Černá) 170 bodov
8. KMF V 03 Poprad (vedúci Eduard Jelačič) 160 bodov

Pracovali aj ďalšie KMF ale vyhodnotenie neposlali.

Pri hodnotení sa postupovalo podľa prijatých a schválených kritérií:

A) Organizačné záležitosti (zaslanie registračného listu, zaslanie vyhodnotenia, vedenie kroniky).

B) Filatelistická činnosť (filatelistická olympiáda, umiestnenie, účasť).

C) Výstavná činnosť (propagačné, krúžkové, klubové nesúťažné a súťažné výstavy s hodnotením).

D) Nové exponáty

E) Iné akcie (dopisovateľská činnosť, návštevy výstav, účasť ankete o najkrajšiu známku, Deň známky, vystúpenie v rozhlase, televíznom vysielaní, organizovanie rôznych podujatí v rámci krúžku, klubu a pod.)

PaedDr. Jozef Oško, predseda KM ZSF

Zasadanie Komisie mládeže ZSF

Dňa 28. Februára 2014 zasadala v Bratislave Komisia mládeže ZSF, pod vedením jeho predsedu Jozefa Oška. Prerokovala otázky týkajúce sa zabezpečenia Dní mladých filatelistov a filatelistickej olympiády v Belušských Slatinách v dňoch 20. – 22. júna 2014. Boli upresnené otázky z filatelistickej časti ako aj otázky týkajúce sa tohoročnej témy zameranej na šport a olympiádu. Bližšie pokyny s presným programom v Belušských Slatinách dostanú vedúci podrobne.

Ako hosť sa zúčastnil Dr. Vojtech Jankovič.

KM ZSF

Krúžok mladých filatelistov Trnava –

Ako sme začínali v knižnici...

Mladí filatelisti sa začali oficiálne schádzať v oddelení pre deti Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave od roku 2010.

Už v predchádzajúcich rokoch sme uskutočnili viacero besied s dlhoročnými filatelistami Mgr. Jánom Mičkom a Mgr. Milanom Šnircom.

Práve na podnet pána Mičku sme začali oslovovať deti, ktoré prejavili záujem o zbieranie poštových známok.

Začínali sme dvomi dievčatami a postupne sa pridali ďalší. V tomto čase má Krúžok mladých filatelistov, pracujúci v Knižnici Juraja Fándlyho v Trnave 8 členov.

Počas uplynulých troch rokov sa naši mladí filatelisti zúčastnili viacerých prezentácií poštových známok (Ján Sambucus, Anton Bernolák), úspešne reprezentovali svoj krúžok vo filatelistických olympiádach v Belušských Slatinách a v Bratislave. Okrem toho sme sa zúčastnili prezentácie knihy Ako zbierať známky..., počas ktorej sa deti stretli aj s dlhoročnými filatelistami. Obľúbené medzi deťmi sú výmenné burzy a filatelistické pexeso, ktorého finále sa koná počas Dňa detí.

Nezabudnuteľné zážitky majú deti aj z absolvovania Noci s Andersenom, kedy sa v knižnici nocuje, číta, súťaží, pátra, spieva a všeličo iné vymýšľa…

Dúfame, že naši mladí filatelisti sa budú aktívne stretávať i v tomto školskom roku a veríme, že medzi nás zavítajú aj noví členovia.

Za našich mladých filatelistov a čitateľov spísala Veronika Chorvatovičová

Viete, že???

V Renesančnom kaštieli v Galante sa v dňoch 7. 8. 2014 - 10. 8. 2014 uskutoční filatelistická výstava II. a III. stupňa „GALAFILA 2014“. Na výstavu II. stupňa môžu byť prijaté iba exponáty, ktoré na niektorej z predchádzajúcich výstav III. stupňa získali najmenej veľkú striebornú medailu (60 bodov), v triede mládeže aspoň striebornú medailu (55 bodov). Na výstavu III. stupňa sa prednostne prijímajú nové, doposiaľ nevystavené exponáty.

(ljf)

Milan Rastislav Štefánik, vedec, vojak, diplomat (I)

Ing. Ján Maniaček, st.

Štefánik sa narodil a detstvo prežil v kopaničiarskom kraji v Košariskách. V roku 2014 uplynie 95 rokov od jeho tragickej smrti. Myslím, že aj my filatelisti by sme si mali spomenúť na tohto veľmi významného Slováka a bojovníka za našu slobodu, aspoň pri tejto príležitosti.

V sérii článkov chcem ukázať jeho krátky život, naplnený veľmi intenzívnou činnosťou. Pridávam niekoľko obrázkov a príležitostných poštových pečiatok k jeho výročiam.

1. Milan Rastislav Štefánik, od narodenia po promóciu

Narodil sa 21. júla 1880 v evanjelickej fare v Košariskách, neďaleko Brezovej pod Bradlom, rodičom matke Albertíne Zuzane Štefánikovej rodenej Jurenkovej a otcovi Pavlovi Štefánikovi ako šieste dieťa. Po Milanovi sa im narodilo ešte ďalších šesť detí. Všetkým dávali slovanské mená, čím tiež ukázali národnú a slovanofilskú orientáciu a zabránili pomaďarčeniu ich mien. Tak Milan dostal druhé krstné meno Rastislav, podľa kniežaťa Veľkej Moravy.

Z veľkého množstva príležitostných poštových pečiatok sú dve venované jeho narodeninám. Brezovskí filatelisti iniciovali vydanie príležitostnej poštovej pečiatky k 125. výročiu jeho narodenia s budovu fary, kde sa Milan narodil (Obr.1.). Ku 130. výročiu narodenín navrhol Fedor Mikulčík z Brezovej pod Bradlom poštovú pečiatku k 20. výročiu Spolku rodákov Štefánika s kolískou v ktorej maličký Milanko spával. (Obr.2)

Vyrastal v tejto slovenskej vlasteneckej a usporiadanej rodine, čo výrazne formovalo aj jeho povahu. Milanov starý otec Pa-

(OBR.1.)

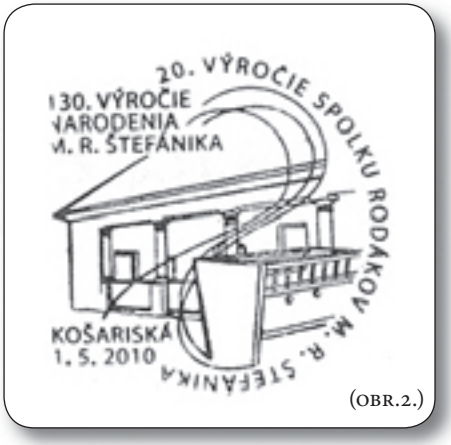

(OBR.2.)

vol bol evanjelickým kňazom v neďalekom Krajnom. Na jeho fare sa schádzali poprední vodcovia Slovákov.

Už v útlom veku sa prejavoval veľký záujem Milanka o pozorovanie hviezd. Z papiera si urobil trúbku a týmto „ďalekohľadom" pozeral na hviezdne nebo. Keď bol väčší, chodil pozorovať hviezdy na neďaleký vrch Bradlo. Ďalším jeho záujmom bolo námorníctvo. Z papiera si zhotovil loďku a mal veľkú radosť, keď mu plávala v neďalekom jarčeku. Rád mal aj prácu v záhradke, kde sa staral o vlastný záhonček. Bol zvedavý na mnohé veci a k otcovi prichádzal často s otázkami. Ak mu ale otec pre inú prácu nestačil odpovedať, povedal mu, že je filozof. Ostatné deti ho potom tiež nazývali filozofom. Keď mal sedem rokov, predniesol prvú svoju pohrebnú reč pri pochovávaní Moreny, ako počúval na pohreboch od svojho otca.

Do ľudovej školy, ako sa vtedy nazývala základná škola, chodil v rodných Košariskách a patril medzi najlepších žiakov. Bol tichý, usilovný, príkladný a zaujímal sa o vedy. Obľúbili si ho učitelia i spolužiaci. Cez prázdniny ho rodičia dali do Šamorína, aby sa naučil aspoň základom maďarského jazyka, čo potreboval pre prijatie a štúdium na evanjelickom lýceu v Prešporku (v terajšej Bratislave). V lýceu bol len tri roky a potom odišiel do Šoprona. Stredoškolské štúdium zakončil v Sarvaši maturitnou skúškou s vyznamenaním. Ako dobrý študent dostával štipendium. Milan ako maturant, je na obrázku. Na gymnáziu v Sarvaši, ako šestnásťročný, napísal básničku k narodeninám mamičky. Zložil básničku aj o prvej láske Emílii Chovancovej, ale sa hanbil jej ju dať.

Po ukončení stredoškolského štúdia odišiel do Prahy na Vysoké učení technické študovať stavebné inžinierstvo. Toto štúdium ho neuspokojovalo, lebo tam bolo málo astronómie. Preto po dvoch rokoch prestúpil na Karlovu univerzitu. Tu študoval matematiku a astronómiu. Chodil na filozofické prednášky profesora Masaryka. On ho, ako chudobného študenta, pozýval niekedy na obedy. Jeden semester študoval v Ženeve.

Popri štúdiu sa venoval práci v Detvane, spolku slovenských vysokoškolákov v Prahe. Tu prednášal o všeslovanskej vzájomnosti a o situácii na Slovensku, kde vládla tvrdá maďarizácia. Recitoval básne Jána Bottu, Janka Kráľa i Alexandra Sergejeviča Puškina. V určitých obdobiach ho zvolili za tajomníka a aj za predsedu. Na túto činnosť pozeral, ako na politickú školu, ktorá má pripraviť bojovníkov za práva národa. Detvan poskytoval tiež finančnú pomoc chudobným slovenským študentom, akým bol on. Zúčastňoval sa schôdzok spolku evanjelických akademikov Jeronym, kde sa zoznamoval s českobratskou minulosťou. Aj tento spolok finančne podporoval chudobného Štefánika. Z domu peniaze nedostával a podpory nestačili. Boli dni, keď nemal čo do úst položiť. To sa prejavilo na zhoršení jeho zdravia.

Milan sa v Prahe zmenil. Cez prázdniny v roku 1900 presedel v debatách s otcom celé dni. Nepriznával sa k vieroučným dogmám, pochyboval o existencii Boha, zmyslu náboženstva, veriac výlučne len vede. Prišlo preto ku konfliktu medzi otcom – kňazom a synom - študentom s modernými názormi. Otec ho vyhnal z domu. Milan odišiel a až neskoršie sa zmierili.

Štúdium úspešne ukončil obhajobou dizertačnej práce „O novej hviezde v súhvezdí Kasiopeia z roku 1572".

Počas vysokoškolských štúdií sa zamiloval do Lidunky Bílej. S ňou sa v deň svojich promócií 18. októbra 1904 aj za prítomnosti svojho otca zasnúbil. Dlhé odlúčenie počas jeho ciest za hvezdárskou činnosťou spôsobilo, že sa Lidunka vydala za iného. Pri poslednom stretnutí v Prahe, dva roky pred vojnou, mu ukázala svojho syna Miťka.

70. rokov KF v Holíči 1943 - 2013

Klub filatelistov v Holíči bol založený 14. mája 1943. Podnetom založenia Spolku filatelistov v Holíči bola Celoštátna výstava poštových známok Bratislava 1942. Na založení Spolku filatelistov v Holíči mali podiel vtedajší zberatelia známok Emil Mandelík, MUDr. Sergej Panov, MVDr. Hubáček, Arnold Steiner, Ernest Duffek, Gejza Galáž, Viktor Kožík, Jozef Hrušecký a Štefan Poláček.

Na 1. valnom zhromaždení boli do vedenia klubu zvolení Emil Mandelík - predseda, MUDr. Sergej Panov - podpredseda, Jozef Hrušecký - tajomník. Klub mal 22 členov a ďalších 65 zberateľov známok, ktorí neboli členmi Spolku filatelistov v Holíči. Zakladajúceho Valného zhromáždenia slovenských filatelistov v novembri 1943 v Bratislave sa zúčastnil ako delegát Emil Mandelík.

V roku 1952 vznikli v Holíči dva KF s počtom 40 - 45 členov. Kluby vznikli pri ZV ROH Pošta Holíč a pri ZV ROH ĽKZ Holíč.

Po zlúčení klubov v roku 1965 klub viedol Eugen Farkaš ako predseda a členovia výboru František Uherek, Arnold Steiner, Štefan Poláček a Milan Gregor. Táto organizačná skupina pripravila a realizovalá Prvú oblastnú výstavu poštových známok slovensko-moravského pomedzia už v roku 1966 v rozsahu 240 výstavných plôch. Na jej realiácii sa podieľal aj Ladislav Kukliš. Vernisáž výstavy sa uskutočnila v Kultúrnom dome 15. 5. 1966 za účasti významných filatelistov ako boli Ing. Klement Ptačovský, Miloš Muller, Ladislav Novotný, Tibor Jaššo, JUDr. Severín Zrubec, Dr. Janko Blaho, ako aj filatelisti z Hodonína, Břeclavi, Skalice a okolia.

Exponáty poštových známok vystavovali František Uherek - Vysoké Tatry, Eugen Farkaš - Živá príroda a Lode, more, námorníci, Milan Gregor - ČSR - 1. Zakladajúceho národného zväzu slovenských filatelistov v roku 1969 sa ako delegát zúčastnil Milan Gregor - tajomník KF.

Zjazdu ZSF v roku 1974 sa ako delegát zúčastnil Eugen Farkaš - predseda KF. V roku 1975 na VČS došlo k zmene vo vedení KF. Za predsedu KF bol zvolený Ladislav Kukliš a členovia výboru Jaroslav Polešák st., Štefan Poláček, Mária Kucharičová, Eugen Farkaš a RK Okleštek a Milan Gregor.

V roku 1981 bol na VČS zvolený výbor KF v zložení: Ladislav Kukliš - predseda, Ing. Vladimír Haury - podpredseda, J. Kubányi - tajomník, Ing. J. Vašina - hospodár a členovia výboru E. Farkaš, Dr. Ivan Hnát, J. Polešák st., M. Kucharičová a A. Lantošová.

Výbor KF a jeho členovia pripravili a realizovali Oblastnú výstavu Záhorie 83. Úroveň výstavy vyhodnotil predseda poroty JUDr. Severín Zrubec, že výstava mala vynikajúcu úroveň vo výbere exponátov a svojim rozsahom a kvalitou bola na úrovni KFV. Klub obdržal Pochvalný list Zs KV ZSF, ďakovný list s pozdravom k 40. výročiu vzniku KF. V tomto období bola KF udelená Pamätná medaila k 90. výročiu filatelie na Slovensku. Medaila bola udelená aj Dr. Ivanovi Hnátovi a Ladislavovi Kuklišovi.

Klubu sa darila aj práca s MF. Klub mal tri KMF so 47 MF. Krúžky MF viedli Mgr. M.Gálik, Ing. J.Sedlák.

Pri príležitosti 20. výročia obnovenia činnosti ZSF bola Dr. Ivanovi Hnátovi, Eu-

genovi Farkašovi a Ladislavovi Kuklišovi udelená pamätná medaila ZSF. 5. zjazdu ZSF v roku 1989 sa ako delegát zúčastnil Ladislav Kukliš - predseda KF.

V októbri 1990 sa v Brne konal Mimoriadný zjazd ZČSF ktorého sa ako delegát zúčastnil predseda KF Ladislav Kukliš. I. valného zhromáždenia ZSF v máji 1991 v Trenčíne ale aj ďalších do roku 2002 sa zúčastňoval ako delegát predseda KF Ladislav Kukliš. V prvej polovici 90-tych rokov nastal útlm v klubovej činnosti. Došlo k výraznému poklesu členov zo 45 na 27. v dôsledku zmien v novinkovej službe známok SR.

V januári 1994 na VČS boli do výboru KF zvolení: Dr. I. Hnát - podpredseda, Ing. A. Bobrík - tajomník, Ing. V. Haury - hospodár, a členovia výboru Ing. J. Mastihuba, E. Farkaš, O. Krmíčka, J. Polešák a J. Korčáková. Pri príležitosti 55. výročia KF v roku 1998 výbor pripravil Dni filatelie v Holíči. Klub k výročiu KF v spolupráci Hosta Holíč, a. s. a Bane Záhorie, a. s. vydal publikáciu Poštovníctvo a filatelia Holíča ktorej autormi sú L. Kukliš, Mgr. Gálik a Mgr. Prokeš.

Slávnostnou schôdzou v októbri 2002 si pripomenuli 60 rokov vzniku organizovanej filatelie v Holíči. Schôdze sa zúčastnil predseda ZSF doc. Ing. Ľubomír Floch, PhD, predseda ZKF Zs regionu Miroslav Ňaršík a ďalší hostia. Na záver roka sa uskutočnila hodnotiaca ČS ktorá zhodnotila 28 ročné funkčné obdobie výborov pod vedením predsedu Ladislava Kukliša.

Členská schôdza v decembri 2002 zvolila nový výbor v zložení: Z. Švejcar - predseda, Ing. Suchovský - tajomník, Ing. Hudecová - hospodár a členovia výboru L. Kukliš, M. Klemon, a RK Mgr. Gálik, Dr. Hnát a I. Baláž.

Rok 2005 bol pre mesto Holíč a KF významný tým, že bola vydaná poštová známka Loretánska kaplnka a poštový lístok s motívom holíčskej fajansy vydané pri príležitosti 800. výročia prvej písomnej zmienky o Holíči. Primátor mesta Holíč V. Horák udelil Ladislavovi Kuklišovi Pamätnú plaketu mesta Holíč.

Dňa 8. 8. 2009 si KF v spolupráci s mestom Holíč, poštou Holíč pripravil a realizoval v rámci osláv Rytierské dni a Deň cibule výstavu k 240. výročiu vzniku c. k. pošty v Holíči.

Ďalšie významné podujatie sa v Holíči konalo v apríli 2012 pri príležitosti vydania poštovej známky Veterný mlyn. Vydanie známky predznamenalo aj oslavu 70 rokov KF v Holíči.

Výročna ČS konaná 6. septembra 2013 bola venovaná jubileu KF. Schôdze sa mimo iných zúčastnili primátor mesta Holíč Mgr. Z. Čambala, predseda ZSF Miroslav Ňaršík. Práca členov výboru a KF bola v uplynulých obdobiach ocenená udelením ČO ZSF:

Bronzové ČO boli udelené: Š. Poláčkovi, E. Farkašovi, J. Polešákovi st, M. Kucharovičovej, D. Hnátovi, L. Kuklišovi, Mgr. M. Gálikovi, Ing. Mastihubovi, O. Barborákovi, J. Polešákovi ml, I. Balážovi, Ing. A. Bobríkovi, Ing. M. Hudecovej a Z. Švejcarovi.

Strieborné ČO ZSF boli udelené: E. Farkašovi, L. Kuklišovi, Mgr. M. Gálikovi.

Zlaté ČO ZSF boli udelené: Ladislavovi Kuklišovi - čestný predseda KF a primátorovi mesta Holíč PhDr. Z. Čambalovi za podporu filatelie a akcii poriadaných na jej propagáciu v meste Holíč.

V správe na tejto schôdzi bolo vyslovené poďakovanie bývalému predsedovi Zväzu

slovenských filatelistov JUDr. Severínovi Zrubcovi, bývalému predsedovi Zs KV ZSF Jozefovi Korenému a súčasnému predsedovi ZSF Miroslavovi Ňaršíkovi za podporu činnosti KF v Holíči.

Do ďalšej úspešnej činnosti KF v Holíči prajem výboru KF a jeho členom všetko najlepšie, dobré zdravie, úspešnú činnosť a spoluprácu s mestom Holíč a sponzormi podporujúcimi činnosť KF v Holíči.

- Ký -

70. rokov organizovanej filatelie v Prievidzi

V Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi bola otvorená výstava Čaro filatelie slávnostnou vernisážou 23. januára 2014. Prezentácia bola pripravená k 70. výročiu organizovanej filatelii v Prievidzi.

Celkovo sa predstavilo šesť vystavovateľov s tematickými zbierkami, z ktorých však bol vystavený len výber, pretože celé zbierky majú veľký rozsah. Tematicky sa exponáty dotýkali týchto oblastí: Ján Pavol II., Vtáky, Slovensko a Slováci v Európe, Majáky, Voda - zázrak prírody, Kroje a Slovensko. Na vernisáži sa zúčastnili všetci vystavovatelia ako aj iní členovia Klubu filatelistov 53-01 v Prievidzi. Okrem toho hostia z iných miest akými boli Mgr. Martin Vančo PhD., vedúci POFIS-u, pán Miroslav Ňaršík, predseda Zväzu slovenských filatelistov i Ing. Jozef Vangel CSc., predseda Združenia klubov filatelistov stredného Slovenska. Okrem toho medzi hostí patrili zástupcovia mestského zastupiteľstva ako aj predstavitelia rôznych inštitúcií a záujmových združení. Vernisáž začala úvodným hudobným a moderátorským vstupom ako aj privítaním hostí, riaditeľkou Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi PhDr. Ivetou Géczyovou. K prítomným sa prihovoril aj predseda klubu filatelistov 53-01 v Prievidzi Ing. Vladimír Šrank. Nasledovali zdravice od predsedu Zväzu slovenských filatelistov pána Miroslava Ňaršíka, zástupkyne Klubu dôchodcov v Prievidzi, pani Zuzany Skultétyovej i zástupkyne mesta pani Heleny Dadíkovej. Potom sa uskutočnil akt slávnostnej inaugurácie príležitostnej pečiatky k tomuto výročiu, ktorý vykonal Mgr. Martin Vančo PhD. Na záver boli odovzdávané pamätné listy členom klubu, ako aj iným záujemcom o filateliu i tým, ktorí sa nejakým spôsobom zaslúžili o jej rozkvet. Medzi ocenenými bol i pán Milan Dukát, ktorý sa dožil 93 rokov a filatelistom je od roku 1940, teda celých 74 rokov (obrázok). V súčasnosti je vekovo i členstvom najstarším filatelistom na Slovensku. Celé trvanie vernisáže bolo spríjemnené hudbou od žiakov Základnej umeleckej školy Ladislava Stančeka v Prievidzi pod vedením pedagógov.

Vernisáž sa uskutočnila v príjemnom a priateľskom ovzduší. Veríme, že výstava bude mať veľa návštevníkov, ktorí si prídu pozrieť poštové známky prievidzských filatelistov.

Anton Sukeník
Klub filatelistov 53-01 v Prievidzi

70. výročie vzniku 2. čs. samostatnej paradesantej brigády

Dňa 9. januára 2014 uplynulo 70. rokov od vzniku 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády v Jefremove.

Hlavnú časť brigády tvorili bývali príslušníci 1. pešej divízie (predtým Rýchlej divízie) Slovenskej armády, ktorí 30. októbra 1943 pri Melitopole prešli na stranu Červenej armády. Brigáde velil pplk. Vl. Přikryl.

Dňa 15.4.1944 bol ukončený výcvik príslušníkov parabrigády a do 17. mája 1944 sa presunuli do Proskurova. Situácia na povstaleckom území Slovenska vyžadovala urýchlenú pomoc od 2. čs. samostatnej paradesantnej brigády ktorá bojovala v Karpatoch. Jej prvá časť mala odletieť z Krosna 22. 9. 1944. Pre zlé počasie odletela o štyri dni neskôr, kedy z Krosna odletelo 33 dopravných lietadiel. Pre zlé poveternostné podmienky len 14 lietadiel pristálo na letisku Tri Duby. Ostatné sa museli vrátiť.

Ďalšie transporty pokračovali od 6. októbra 1944. Preprava zhruba 2000 vojakov so zbraňami a materiálom sa pretiahla do 19. októbra 1944. Sedemnásť lietadiel havarovalo, pričom zahynulo 68 osôb. Jedno lietadlo havarovalo aj v zadnej časti Gerlachu čo pripomína pamätník v Tatranských Zruboch. Prílet paradesantnej brigády na povstalecké územie bol cennou posilou pre bojujúce jednotky hlavne v súčinnosti s partizánskou skupinou M. Sečanského od 7. októbra 1944 kedy v bojoch pri Hronskej Breznici a Dúbravy, ktorý trval do 18. októbra 1944, zadržali postup nemeckých jednotiek od západu na Zvolen.

Keď nastal úplný rozpad vojenských jednotiek 2. čs. paradesantná brigáda ustúpila organizovane do hôr. Rozkazom 1. UF bola parabrigáda premenovaná na 2. čs. partizánsku brigádu v podriadenosti HŠ partizánskeho hnutia v Československu. Jej bojová cesta v horách skončila 19. februára 1945 v priestore Brezna, kde sa podarilo z nemeckého tyla prejsť k Červenej armáde.

Pri tomto výročí Klub vojenskej histórie SZPB pri Posádkovom klube vedený plk. v. v. Ing. Miroslavom Ondrášom a Klub filatelistov 52-19 pri PK s tajomníkom KF pplk. v. v. Ing. Karolom Milanom pripravili besedu s účastníkom bojov parabrigády Ing. Štefanom Šteflovičom a ďalšími odbojármi v II. svetovej vojne. Pre účastníkov bol pripravený poštový lístok s prítlačou obrazu príslušníkov parabrigády.

- Ký -

BLAHOŽELÁME

akademickému maliarovi Doc. Martinovi Činovskému, ArtD.

Udeľujem pánovi Martinovi Činovskému štátne vyznamenanie „Pribinov kríž I. triedy“ za mimoriadne zásluhy a kultúrny rozvoj Slovenskej republiky v oblasti výtvarného umenia.

Jedna veta so širokým obsahom vybraná z diplomu podpísaného 7. januára 2014 prezidentom Slovenskej republiky pánom Ivanom Gašparovičom nám filatelistom približuje uznanie Slovenskej republiky za rozsiahle dielo tvorcu a rytca slovenských poštových známok, ktorého dôverne poznáme.

Známky z jeho dielne sú miniatúrnymi umeleckými artefaktami nachádzajúcimi sa v zbierkach tisícov filatelistov. Nepochybne im robia radosť, za ktorú sme majstrovi Činovskému veľmi vďační.

Pripájame sa k početným gratulantom so želaním, aby mal bohatú tvorivú invenciu, bystré oko a pevnú ruku pri tvorbe ďalších poštových známok, aby sme sa mohli tešiť z ďalších jeho tvorivých činov.

Hodnoteniu osobnosti a diela Martina Činovského sme sa viakrát venovali na stránkach nášho časopisu *(Spravodajca ZSF 2013/1/19)* i na webovej stránke ZSF *(www.slovenskeznamky.sk)*. Jeho dielo má mnoho nadšených obdivovateľov. Je čestným členom Klubu filatelistov Ladislava Novotného v Bratislave, Klubu filatelistov Tirnavia v Trnave a nositeľom Zlatého čestného odznaku ZSF. *(http://www.martincinovsky.sk).*

Ľubomír Floch, redakcia Spravodajcu ZSF

foto: Ľ. Pilc

Významné jubileum MVDr. Alexandra Bárda

Významného životného jubilea 85 rokov sa dožíva MVDr. Alexander Bárd, CSc., priekopník filatelie v Košiciach, vo východoslovenskom regióne, i na celom Slovensku na úseku organizovanej mládežníckej filatelie. Narodil sa 21. 02. 1929 v Šahách.

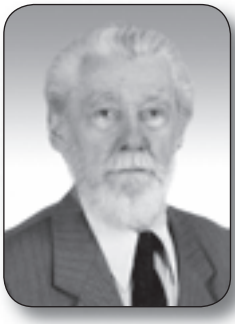

Do organizovanej mládežníckej filatelie v Košiciach sa aktívne zapojil Dr. A. Bárd v školskom roku 1970/71 založením krúžku mladých filatelistov pri základnej škole na Popradskej ulici. Od januára 1972 tento krúžok pokračoval v činnosti pri Závodnom výbore VSŽ a bol zaradený ako súčasť oddelenia záujmovej činnosti.

V sedemdesiatich a osemdesiatich rokoch sa členovia KMF V-315 pod vedením Dr. A. Bárda pravidelne každoročne zúčastňovali na súťažiach v rámci Filatelistickej olympiády mládeže a plnili podmienky na získanie odznakov odbornej zdatnosti mladých filatelistov. Najlepší z nich reprezentovali svoju vlasť na medzinárodných súťažiach mladých filatelistov. Mimoriadne významná bola systematická príprava výstavných exponátov členov KMF na domáce súťažné výstavy všetkých rangov a tie najlepšie exponáty úspešne reprezentovali našu krajinu na zahraničných, medzinárodných aj európskych a svetových výstavách (Toronto, Juvalux v Luxemburgu, Juniorsocfilex, Petrohrad a pod). Vo finálových kolách filatelistických olympiád mládeže sa členovia jeho krúžku umiestňovali na popredných miestach.

Aj jeho zásluhou sa vytvorila v tom čase priateľská spolupráca so zahraničnými filatelistickými krúžkami mladých filatelistov v Maďarsku (Eger, Hatvan) a v Česku (České Budejovice). Spolupracoval so svojím KMF v sedemdesiatich rokoch minulého storočia pri usporadúvaní družobných filatelistických výstav (Eger – Košice, Košice – Eger, Košice – České Budejovice), ako aj letných táborov členov KMF zo Slovenska, Čiech a Maďarska.

Náš oslávenec MVDr. Alexander Bárd je zaslúžilý pracovník vo filatelii ZSF, držiteľ zlatého Čestného odznaku ZSF, zlatého Čestného odznaku Zväzu maďarských filatelistov, laureát Ceny ZSF pre rok 2001.

Všetci si vážime prácu Dr. A. Bárda na poli filatelie a zvlášť v oblasti organizácie výstav a spoločných podujatí s kultúrnymi vzdelávacími a vedeckými inštitúciami v Košiciach a východoslovenskom regióne, ako sú Štátna vedecká knižnica, Slovenské technické múzeum, Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Matica slovenská, Regionálne poštové centrum, Maratónsky klub a Olympijský klub. Za zásluhy a dlhoročnú spoluprácu pri napĺňaní programu Matice slovenskej bola Dr. A. Bárdovi udelená Medaila Andreja Hlinku a Martina Rázusa v roku 2006.

K životnému jubileu oslávencovi prajeme do ďalších rokov veľa šťastia, zdravia osobných a filatelistických úspechov.

Za všetkých filatelistov
redakcia Spravodajcu

Mgr. Ján Mička

– osobnosť roka mesta Trnavy

Druhého marca o 16. hodine v sále Marianum na Hollého ulici v Trnave sa uskutočnilo slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva. Bolo spojené s odovzdávaním ocenení Mesta Trnavy významným trnavským osobnostiam za rok 2013.

Medzi ocenenými je aj dlhoročný filatelista, publicista a zväzový funkcionár Mgr. Ján Mička, ktorý celý svoj filatelistický život zasvätil mládežníckej filatélii.

(ljf) - prevzaté z www.postoveznamky.sk, foto: Ján Mička, facebook

Jubilanti z Liptovského Mikuláša

Traja členovia výboru KF 53-06 v Liptovskom Mikuláši sa dožili v prvom štvrťroku významného životného jubilea 70 rokov.

PaedDr. Jozef OŠKO, 26. februára dožil sa životného jubilea. Podpredseda a novinkár KF, zakladajúci člen obnoveného KF v Liptovskom Mikuláši v roku 1961. V tom istom roku vstúpil do SČSF. V roku 1965 založil krúžok mladých filatelistov, v ktorom nepretržite pracuje doteraz. Je hybnou silou nášho klubu. V klube vykonával 32 rokov funkciu tajomníka. V roku 1969 bol účastníkom zakladajúceho zjazdu ZSF na Sliači. Bol členom ÚV SČSF, členom ÚV ZSF, členom KV ZČSF v Martine, predsedom KM SČSF. Celý svoj život sa venuje mládeži. Dosiahol veľa úspechov so svojimi zverencami, vo filatelistických súťažiach, olympiádach a na výstavách. Bol predsedom troch organizačných výborov výstav poštových známok v Lipt. Mikuláši, I. celoslovenskej výstavy mladých filatelistov v roku 1971, JUNIORFILY v roku 1981, a Celoštátnej výstavy s medzinárodnou účasťou v roku 1986.

Jeho mládežníci zúčastnili sa medzinárodných súťaží v Poľsku a v Luxembursku.

Od roku 2002 je iniciátorom inaugurácii poštových známok v Liptovskom Mikuláši (7). Pre členov klubu pripravuje prednášky. Vytvoril exponát „Významné osobnosti mesta Liptovský Mikuláš" s ktorým sa prezentoval na verejnosti.

V súčastnom období je členom Rady ZSF, predsedom KM ZSF a podpredsedom ZKF v Žiline, porotcom pre oblasť mládežníckych exponátov.

V roku 1987 obdržal vyznamenanie ÚV NF ČSSR za dlhoročnú prácu s mládežou, v roku 1989 Zlatú medailu za socialistickú výchovu. Je nositeľom Zlatého čestného odznaku ZSF (1986).

Ľudovít KOPINEC sa narodil 21. marca 1944 a svoje okrúhle narodeniny oslávil v plnej sile a sviežosti. Do ZSF vsúpil v roku

1989. Je veľmi aktívny zberateľ. Neustále pracuje na dopĺňaní svojej zbierky. Poznajú ho na viacerých burzách od Popradu po Bratislavu. Navštevuje aj výmenné strediská v Prahe, Brne, Ostrave. Zabezpečuje pre členov chýbajúci filatelistický materiál. Jeho funkcia vo výbore je zameraná na odbornú pomoc v oblasti špecializácie slovenskej a československej známky. Vytvoril špecializovaný exponát „Košické známky", ktorý prvý raz vystavil v našom klube v marci pri príležitosti 70 rokov nášho klubu. Aktívne pomáha pri inauguráciach poštových známok, pri klubových výstavách a výročiach (50 rokov obnovy KF a 70 rokov založenia klubu). Je nositeľom bronzového čestného odznaku ZSF. Výbor KF podal návrh na udelenie strieborného odznaku ZSF za jeho aktívnu činnosť v klube a pri príležitosti životného jubilea.

Milan TOMKO tajomník KF 1. januára oslávil svoje jubileum. Členom ZSF je od roku 1982. Funkciu tajomníka vykonáva dva roky. Jeho zberateľské záujmy okrem známok Slovenska je to nádetová filatelia zameraná na umenie osemnásteho a deväťnásteho storočia. Aktívne pomáhal pri rôznych klubových aktivitách, hlavne pri realizácii klubových výstav a 50. výročí obnovenia činnosti KF a 70. výročí založenia Filatelistického spolku v Liptovskom Mikuláši. Je nositeľom bronzového čestného odznaku ZSF.

Všetkým trom jubilantom srdečne blahoželáme a do ďalších rokov želáme veľa zdravia,šťastia a potešenia z koníčka, ktorému sa venujú celý svoj život.

Ján Repček,
predseda

Významné životné jubileum Vojtecha Jankoviča

Mal som potešenie zúčastniť sa 15. 3. 2014 vydareného podujatia iniciovaného jubilantom nazvaného „Diskusné a konzultačné fórum filatelistov". Stretnutie presiahlo bratislavský rozmer. Viacero hostí z celého Slovenska i Čiech prišlo gratulovať k päťdesiatke významnej filatelistickej osobnosti *RNDr. Vojtechovi Jankovičovi.*

Tohto mienkotvorného filatelistu nie je potrebné bližšie predstavovať slovenskej filatelistickej verejnosti. Pozná ho snáď každý, kto sa prihlási na jeho portáli www.postoveznamky.sk. Zoznámi sa tam s jeho všestranným, vysoko odborným poznaním filatelie ako zberateľskej disciplíny. Členovia ZSF ho poznajú ako člena výstavnej poroty ZSF, ale i člena poroty Svetovej filatelistickej organizácie (F.I.P), predsedu Komisie nádetovej filatelie ZSF, ale aj zástupcu ZSF v Nádetovej komisii F.I.P. Zastáva tiež funkciu podpredsedu Združenie klubov filatelistov hl. mesta Slovenska Bratislavy. Je neúnavným propagátorom filatelie, významný svetový vystavovateľ, publicista a prednášateľ. Jeho tematický exponát „*Môj život ako život bicykla*" *(My Life as a Bicycle)* získal zlaté medaily na Svetových filatelistických výstavách EFIRO 2008 v Bukurešti (Rumunsko) a BRASILIANA 2013 v Rio de Janeiro (Brazília). Na Európskych majstrovstvách Európy vo filatelii konaných v rámci Medzinárodnej filatelistickej výstavy ANTWERPIA 2010 (Belgicko) získal veľkú zlatú medailu (95 b).

Želáme *milému jubilantovi, aby mu dlho vydržalo dobré zdravie, tvorivá energia a zaujatie pre filateliu, aby sa i naďalej delil s nami o svoje nápady a vedomosti, a aby sa mu v jeho osobnom živote splnili všetky jeho túžby a priania.* Ad Multos Annos

Ľubomír Floch, redakcia Spravodajcu ZSF

Jubilant Ing. Ladislav Göőz

Okrúhleho životného jubilea 70 rokov sa 12. augusta 2013 dožil dlhoročný filatelista a zakladateľ Klubu filatelistov 54 – 30 v Košiciach a jeho stály predseda Ing. Ladislav Göőz.

Narodil sa vo Veľkom Horeši, okres Trebišov v rodine farára reformovanej cirkvi. Maďarské gymnázium ukončil v Košiciach a za stavebného inžiniera vyštudoval na SVŠT v Bratislave. Pracoval v Montostave, v Hutných stavbách a na Stavebnom úrade Košice I. Bol tiež 10 rokov poslancom v MC – Košice Sever. Je stále aktívny aj na cirkevnom poli reformovanej cirkvi v Košiciach a je členom Rádu johanitov.

Do Klubu filatelistov 10 – 01 Košice (teraz KF 54 – 01) vstúpil v roku 1973. V roku 1975 založil v ZK Montostav Košice krúžok mladých filatelistov. Z tohto krúžku 1. januára 1977 vznikol KF 10 - 32 (teraz KF 54 – 30), ktorého sa stal predsedom. Klub spolupracoval s KF 54 – 01 Košice pri organizovaní filatelistických výstav, kde zastával funkciu predsedu výstavného odboru hlavne na medzinárodných výstavách organizovaných s maďarskými filatelistami. K veľmi úspešným patrila napríklad výstava „100 rokov od prevozu telesných pozostatkov Františka II. Rákócziho a jeho druhov z Turecka do Košíc“, kde za dlhoročnú spoluprácu s MABEOSZOM dostal Zlatý odznak. Po 37 rokoch činnosti sa KF 54 – 30 zlučuje tohto roku s KF 54 – 01 Košice.

Pri príležitosti životného jubilea vyslovujeme nášmu oslávencovi úprimné poďakovanie za jeho dlhoročnú obetavú prácu na poste predsedu klubu a do ďalších rokov života mu prajeme pevné zdravie, rodinnú pohodu, radosť a potešenie z filatelie.

V. Gaál

Za Ing. Petrom Malíkom

V 70. roku svojho života opustil bratislavskú ale aj slovenskú filateliu známy bratislavský zberateľ a publicista Ing. Peter Malík. Od 70-tych rokov sa venoval svojej doživotnej láske – „druhému“ Československu a to nielen zberateľsky, ale aj teoreticky a publicisticky. Bol dlhoročným členom a neskôr tajomníkom Komisie čs. známky ZSF i členom „federálnej“ komisie, na pôde ktorých pracoval najmä v oblasti terminológie a špecializácie čs. povojnových známok. Napísal celý rad článkov a autorsky spolupracoval na významných publikáciách ako napr. „Modrý špeciál“ z roku 1981. Je „podpísaný“ (v tom najlepšom zmysle slova) aj pod špecializovaným katalógom Slovenska od firmy Zberateľ. Participoval tiež na mnohých bratislavských podujatiach, najmä výstavách a prednáškových cykloch. V posledných rokoch jeho aktívnej filatelistickej činnosti sme ho poznali ako šéfredaktora časopisu Zberateľ, ktorý redigoval až do ukončenia jeho vychádzania. Dlhé roky pôsobil tiež ako (posledný žijúci) súdny znalec pre odbor filatelie. Skromný človek, s takmer nemiznúcim úsmevom, pozorný pozorovateľ a glosátor diania v slovenskej známkovej tvorbe nám bude chýbať. Česť jeho pamiatke!

M. Bachratý

Smutná správa z Trenčína

Dňa 19. 1. 2014 zomrel vo veku 76 rokov **Evžen Dofek**, nositeľ Zlatého čestného odznaku ZSF. Rodák z Květne na moravsko - slovenskom pomedzí. Dlhoročný člen a funkcionár KF 52-10 Trenčín. Zberateľ a vystavovateľ v teritoriálnej a námetovej triede s exponátmi Austrália, Lode a Objaviteľské plavby. Srdečnou záležitosťou mu boli známky so vzťahom výtvarného umenia. Bol dlhoročný organizátor celoslovenských výmenných stretnutí v Trenčíne. Za piesne „Morava krásna zem" ho vyprevadili na poslednej ceste jeho bývali spolupracovníci podniku Konštrukta, zahradkári a za ZSF položil veniec k rakve zosnulého Ing. Karol Milan - tajomník KF 52-19. Na poslednej ceste ho vyprevadili Ing. Igor Gunár, Ján Fabuš a Marián Žák z KF 52-10 a Ing. František Horečný, Ing. Ivan Kubela a Jozef Korený z KF 52-19 Trenčín. Milý Evžen, budeš nám chýbať. Ďakujeme Ti za priateľstvo a prácu ktorú si vykonal pre filateliu v Trenčíne. Česť Tvojej pamiatke.

-Ký-

Viete, že???

Filatelistický portál www.postoveznamky.sk ponúka pravidelne aktualizovaný prehľad filatelistických a zberateľských podujatí, výstav, klubových stretnutí, zberateľských búrz, aukcií, inaugurácií poštových známok a pod. Ak takúto akciu organizujete, neváhajte, pomôžeme vám osloviť veľký počet zberateľov na Slovensku, v Česku a ostatných okolitých krajinách. Zaradenie podujatia je bezplatné, stačí poslať podrobnosti, prípadne aj obrázky (pozvánka, plagátik, logo a pod.) na emailovú adresu admin@postoveznamky.sk alebo na poštovú adresu: Vojtech Jankovič, Stromová 38, 831 01 Bratislava. *(redakcia)*

INZERCIA ZSF

Redakcia časopisu chce napomôcť prehĺbeniu informovanosti členov navzájom, budovaniu vzťahov s filatelistickými obchodníkmi. Preto v tejto rubrike uverejňujeme inzerciu členov ZSF bezplatne, v jednom čísle jeden inzerát na člena. Obchodné subjekty majú prvý inzerát bezplatne, pri ďalších podľa dohody. Inzercia môže byť v textovej i v grafickej forme zaslaná elektronicky alebo na elektronickom nosiči na sekretariát ZSF. Redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia inzerátu alebo reklamy v časopise.

- Kúpim alebo vymením (za iné MO) medzinárodnú odpovedku vzor Peking - ukrajinský variant „100 rokov". Dr. Dobrovolský.
  Kontakt: dobrovolsky@gecom.sk, dobrovolsky.jan@dovera.sk
- Vymenín, kúpim, predám, zašlem i príjmem výbery listín s nalepenými, alebo natlačenými kolkami z nášho územia.
  Dušan Evinic Poľská 4, 040 01 Košice;
  t. č. 055-6257049,
  e-mail: dusan.evinic@mail.t-com.sk.
- Kúpim cenzurované celistvosti z rokov 1939 - 1945 V. Británie, Francúzska, Belgicka, Grécka, Rumunska, Chorvátska, Líbya, Talianska, východná Afrika s frankatúrou vojenskej tematiky, poľné pošty, zásielky zo zajateckých a koncentračných táborov. Celistvosť Protektorát ČaM č. 111, FDC z tématikou II. svetovej vojny Austrália, Kanada, Belgicko, V. Británia, Guernsey, Man, Gibraltar, Malta, Klub filatelistov 52-19 pri PK ponúka katalóg Senf 1903 - 04 - ponuknite cenu. Jozef Korený, Soblahovská 39/ 81, 911 01 Trenčín, tel. 032/ 6525241

2014, 10. 3. * **Veľká noc 2014 – Ukrižovanie – vitráže obdobia romantizmu** * príležitostná známka * N: V. Rostoka * OF PTC * PL: 50 ZP (A), TF: 4 PL; ZZ: 10 ZP (B), TF: 6 ZZ * papier FLA (A), samolepiaci FLA (B) * HZ 11 ¼ : 11 ¾ (A), vlnitý výsek 15 : 16 ½ (B) * FDC N: V. Rostoka, R: F. Horniak, OTp PTC * náklad: 1,7 mil. (A), 300 tis. (B, 30 tis. ZZ)

559) Vitráž Ukrižovania z Kaplnky svätej studne v Marianke (1899)

559 A	**0,45 € viacfarebná, známka z PL**	**0,45**
559 B	**0,45 € viacfar., zn. zo zošitka**	**0,45**
559	FDC	1,35
559	ZZ	4,50

2014, 31. 3. * **Štefan Osuský** (Osobnosti) * príležitostná známka * N: D. Nágel, R: M. Činovský * OTr+HT PTC * PL: 50 ZP, TF: 2 PL * papier FLA * RZ 11 ½ : 11 ¼ * FDC ? * náklad: 2 mil.

560) Štefan Osuský (1889 – 1973) – slovenský politik a diplomat

560	**0,45 € viacfarebná**	**0,45**
560	FDC	1,35

Pošťové lístky s prítlačou 2014

227 CDV 192/14

228 CDV 226/14

A N K e T A
O NAJKRAJŠIU POŠTOVÚ ZNÁMKU ZA ROK 2013

Do ankety sa môže zapojiť každý, kto odpovie na otázku:
Ktorú slovenskú poštovú známku vydanú v roku 2013 považujete za najkrajšiu?

Liečba rakoviny prsníka

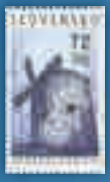
Veterný mlyn v Holíči

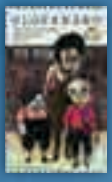
Bienále ilustrácií Bratislava 2013

Drahý opál z Dubníka

Žezlový kremeň zo Šobova

Vaše odpovede zasielajte na poštovom lístku s uvedením vlastnej čitateľnej adresy najneskôr do 30. júna 2014 na adresu:
POFIS, Nám. slobody 27, 817 98 Bratislava,
alebo emailom na **anketa.znamka@slposta.sk**

Do vašich odpovedí uvádzajte názov poštovej známky a označte ich heslom ANKETA.

1150. výročie príchodu sv. Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu

Umenie: Martin Martinček (1913 – 2004)

Umenie: Ján Jakub Stunder (1759 – 1811)

Každý účastník ankety bude zaradený do žrebovania o 4-dňový pobyt s plnou penziou pre dve osoby v horskom hoteli v Belušských Slatinách a o ďalšie hodnotné ceny.

Slovenská pošta, a. s., a Zväz slovenských filatelistov venuje každému účastníkovi ankety poštový lístok s prítlačou najkrajšej známky roku 2013. Slávnostné vyhlásenie výsledkov ankety sa uskutoční na „Dňoch filatelie" 20. 9. 2014 v Poprade.
Poštové známky vydané v roku 2013 si môžete pozrieť na
www.pofis.sk

Tešíme sa na vaše odpovede!

20. výročie vzniku SR

Empírové divadlo v Hlohovci

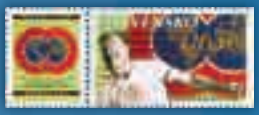
Ján Popluhár (1935 – 2011)

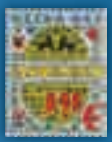
Veľká noc 2013: Ľudové motívy v diele Ľudovíta Fullu

Umelecký súbor Lúčnica

Zverokruh

Epický spev Pansori

Poštové vozidlo

Vianočná pošta 2013

150. výročie založenia Matice slovenskej

Vianoce 2013: Ľudové motívy v diele Ľudovíta Fullu

Malá studená dolina

Chata pri Zelenom plese

Dominik Tatarka (1913 – 1989)

Pocta Igorovi Rumanskému (1946 – 2006)

Gorazd Zvonický (1913 – 1995)